

1. Úvod

Cíl studie

Předmětem této studie je analyzovat a zobrazit aktuální situaci mladých (15-24 let) a starších (50-64 let) zaměstnanců a osob hledajících práci v Jihočeském kraji, se zaměřením především na odvětví a) stavebnictví, b) velkoobchod, maloobchod, opravy motorových vozidel, c) zdravotnictví a sociální péče (podle CZ-NACE).

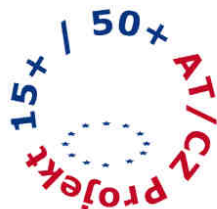
Postup realizace:

K naplnění jednotlivých kapitol studie byly realizovány následující aktivity:

- sběr teoretických poznatků k dané problematice;
- pracovní setkání a komunikace se zadavatelem studie (ČMKOS), Úřadem práce v Českých Budějovicích, Employment Service, a.s. a dalšími odborníky na řešenou problematiku;
- vyhodnocení teoretických poznatků;
- konzultace a rozhovory s experty na problematiku nezaměstnanosti (10 respondentů);
- rozhovory se zástupci cílových skupin (15 respondentů).

Výstupy studie:

- 1) Podrobná analýza trhu práce v Jihočeském kraji se zaměřením na definované cílové skupiny a vybraná odvětví (viz cíl studie), vycházející ze statistik Českého statistického úřadu (ČSÚ) a Ministerstva práce a sociálních věcí ČR (MPSV). Pro mezinárodní srovnání byly použity statistiky Eurostatu.
- 2) Kvalitativní hodnocení pozice cílových skupin na trhu práce a zkušenosti s hledáním práce z pohledu zástupců cílových skupin.
- 3) Kvalitativní hodnocení pozice cílových skupin na trhu práce a doporučené strategie získání práce z pozice expertů na nezaměstnanost.

Gemeinsam Zukunft gestalten
Společně vytvářet budoucnost

1.1. Úvodní informace

Název studie:

Analýza aktuální situace v zaměstnanosti Jihočeského kraje se zaměřením na mladé 15-24 let a starší 50-64 let.

Zadavatel:

Českomoravská konfederace odborových svazů

nám. W. Churchilla 2

113 59 Praha 3

IČ: 00675458

www.cmkos.cz

Zpracovatel:

KP projekt s.r.o.

Riegrova 1756/51

370 01 České Budějovice

IČ: 26064600

www.kpprojekt.cz

Další spolupracující odborníci a instituce:

Úřad práce v Českých Budějovicích, Klavíkova 1570/7, České Budějovice

Employment Service, a.s., Riegrova 1756/51, České Budějovice

Datum zpracování: **říjen 2009 – leden 2010**

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

1.1.1. Identifikace zadavatele

Českomoravská konfederace odborových svazů (ČMKOS) je největší odborovou centrálou v České republice. ČMKOS je dobrovolným, otevřeným a nezávislým demokratickým sdružením 32 odborových svazů, jehož posláním je ochrana mzdových, pracovních a životních podmínek a práv zaměstnanců. Jako jeden ze sociálních partnerů se aktivně účastní tripartitních jednání s vládou a zaměstnavateli v rámci Rady hospodářské a sociální dohody ČR. ČMKOS je rovněž členem Evropské odborové konfederace (ETUC), Mezinárodní odborové konfederace (ITUC) a Odborového poradního výboru při OECD (TUAC).

Posláním ČMKOS je zejména koordinace a obhajoba odborových, ekonomických, právních, sociálních a ostatních práv a zájmů členů konfederace a zaměstnanců na celostátní úrovni, prosazování požadavků členů konfederace ve vztahu ke státu, k územním samosprávným celkům, k zaměstnavatelským a jiným příslušným subjektům, rozvíjení spolupráce s partnerskými zahraničními ústředními a působení v nadodvětových odborových organizacích a dalších mezinárodních institucích.

Hlavní zásady práce ČMKOS jsou:

- nezávislost na orgánech státní moci, správy a samosprávy, na organizacích zaměstnavatelů, na politických stranách a hnutích a na jiných odborových a občanských sdruženích,
- demokratické principy jednání a rozhodování,
- sjednocování zájmů, mezisvazová a mezinárodní solidarita,
- respektování a podpora společných cílů,
- nevměšování se do vnitřních záležitostí členů konfederace.

Více na <http://www.cmkos.cz/o-nas/odborove-struktury-a-vztahy-mezi-nimi>.

1.1.2. Identifikace zpracovatele

Společnost KP projekt s.r.o. je členem skupiny DfK Group. DfK Group představuje skupinu společností zaměřených na seniorskou problematiku, regionální rozvoj a rozvoj lidských zdrojů, působící v celé České republice.

Společnost KP projekt s.r.o. byla založena v roce 2003. Poskytuje poradenské služby v oblasti regionálního rozvoje. Je zkušeným zpracovatelem projektů financovaných

Mezi její klienty patří města a obce, neziskové organizace, školská zařízení všech stupňů, instituce, podnikatelské subjekty (kromě podnikatelů v zemědělství).

2. ÚDAJE A FAKTA O JIHOČESKÉM KRAJI

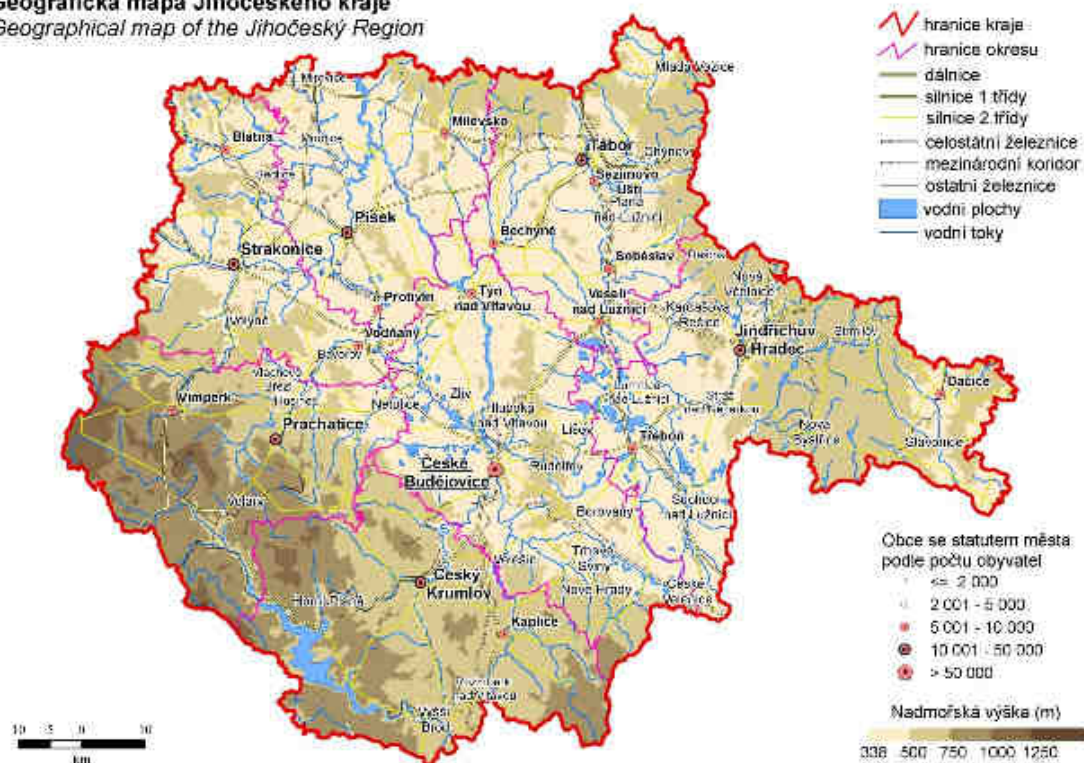
2.1. Základní údaje

Jihočeský kraj je geograficky poměrně uzavřeným celkem, jehož jádro tvoří jihočeská kotlina s Českobudějovickou a Třeboňskou pánví. Na jihozápadě ji obklopuje Šumava, dále pak výběžky Brd, Středočeská žulová vrchovina, Českomoravská vrchovina a Novohradské hory.

Jihočeský kraj leží převážně na jihu Čech, ale okolím Dačic zasahuje i na Moravu; České Velenice s okolím (tzv. Vitorazsko) zase až do roku 1920 tvořily součást Dolního Rakouska. Na západě sousedí s Plzeňským krajem, na severu se Středočeským krajem, na severovýchodě s krajem Vysočina, na východě má kratičký úsek společné hranice s Jihomoravským krajem. Na jihu sousedí s rakouskou spolkovou zemí Horní Rakousko, na jihovýchodě s Dolním Rakouskem a na jihozápadě s německou spolkovou zemí Bavorsko (státní hranice s Rakouskem a Německem má celkovou délku 323 km).

Obrázek 1 Mapa Jihočeského kraje

Geografická mapa Jihočeského kraje
Geographical map of the Jihočeský Region

Zdroj: ČSÚ

Rozloha kraje 10 056 km² představuje 12,8 % rozlohy státu. V kraji žije 636 880 obyvatel (k 30. 9. 2009), z čehož vyplývá nejnižší hustota osídlení v zemi 62 obyvatel na km².

Z jeho 7 okresů má největší hustotu obyvatelstva okres České Budějovice, kde žije téměř 30 % obyvatel kraje. Je to dáno především soustředěním do samotného města České Budějovice, v němž bydlí 94,9 tis. osob. Dalšími velkými městy jsou Tábor (35,6 tis. obyvatel), Písek (30,0 tis. obyvatel), Strakonice (23,3 tis. obyvatel) a Jindřichův Hradec (22,5 tis. obyvatel). V těchto 5 městech žije třetina Jihočechů. Naproti tomu nejmenší obce do 200 obyvatel představují 38,4 % z celkového počtu obcí, ale žije v nich pouze 4,2 % celkového počtu obyvatel kraje. Nejmenší obcí v kraji (i v celé České republice) je obec Vlčkov v okrese České Budějovice s 19 trvale žijícími obyvateli. Celkem je v kraji v současné době 623 samosprávných obcí (53 z nich má statut města) s téměř 2 tisíci částmi obcí. Podíl městského obyvatelstva dosáhl k 31. 12. 2008 celkem 64,8 %. Uvedené údaje o počtech obyvatel v jednotlivých částech se vztahují k 1. 1. 2009.

Obyvatelstvo kraje má obdobnou věkovou strukturu jako celá Česká republika (průměrný věk je 40,5 roku). Dlouhodobě nižší je zde rovněž úroveň úmrtnost (10,0 úmrtí na 1 000 obyvatel); porodnost se v posledních letech pohybuje mírně pod republikovým průměrem (11,3 živě narozených na 1 000 obyvatel). Od demografické struktury kraje se výrazněji odlišuje pohraniční okres Český Krumlov s pestřejším národnostním složením. Je zde mladší věková struktura, nejvyšší hodnoty porodnosti, relativně nízká úmrtnost. Okres Český Krumlov společně s okresem České Budějovice zaznamenávají v posledních letech trvalý růst početních stavů obyvatel. Naproti tomu v okresech Prachatice, Jindřichův Hradec a Písek počty obyvatel spíše stagnují. V letech 2007 a 2008 došlo k nárůstu počtu obyvatel ve všech okresech.

V Jihočeském kraji je 623 obcí, z toho 53 měst.

Nadmořská výška: převážná část území 400-600 m

Nejvyšší místo: šumavský vrchol Plechý (1 378m)

Nejnižší místo: hladina Orlické přehrady (350m)

Jihočeský kraj má strategickou polohu na dopravní ose sever-jih. Prochází jím důležité mezinárodní silnice, severojižní železniční koridor, evropské cyklistické a turistické stezky. Kraj však citelně postrádá dálniční napojení, které by měla přinést výstavba dálnice D3 a rychlostních komunikací R3 a R4. Podmínkou pro výraznější přesun nákladní dopravy na železnici je vybudování IV. tranzitního železničního koridoru Praha-České Budějovice-Líncec, zařazeného do seznamu nejvýznamnějších dopravních projektů v rámci EU.

Na tvorbě hrubého domácího produktu České republiky se Jihočeský kraj podílí 5,5 %, v přepočtu na 1 obyvatele dosahuje 89 % republikového průměru a je tak mezi kraji na 6. pozici.

Průmyslová výroba je koncentrována především v českobudějovické aglomeraci

a v okresech Tábor a Strakonice. Převažuje zpracovatelský průmysl (výroba potravin a nápojů, dopravních prostředků, strojů a zařízení, textilní a oděvní).

Zemědělství se orientuje na rostlinnou výrobu, převažuje pěstování obilovin, olejnin a brambor. V živočišné výrobě chov skotu a prasat. Dlouholetou tradici má v jižních Čechách rybníkářství. Chov ryb v 25 000 ha vodních ploch představuje polovinu produkce v rámci celé ČR.

Jihočeský kraj se stává významnou turistickou a rekreační oblastí. Cestovní ruch zaznamenal v posledních letech největší nárůst podílu na podnikatelských aktivitách v kraji. Počet lůžek v ubytovacích zařízeních v kraji vzrostl ze 47 871 v roce 2000 na 51 381 lůžek v roce 2008.

Síť školských zařízení tvoří 294 mateřských škol, 255 základních škol, 27 gymnázií, 64 středních odborných škol, 37 středních odborných učilišť, 17 vyšších odborných škol. Vysokoškolské vzdělání je možno získat na některé z 8 fakult Jihočeská univerzity, které sídlí v Českých Budějovicích (zemědělské, přírodovědecké, pedagogické, rybářství a ochrany vod, zdravotně sociální, teologické, filozofické, ekonomické) nebo na Vysoké škole technické a ekonomické v Českých Budějovicích. V Jindřichově Hradci pak sídlí Fakulta managementu Vysoké školy ekonomické Praha. Kromě toho je možno studovat na 3 soukromých vysokých školách, a to Vysoké škole evropských a regionálních studií nebo nově zřízené Vysoké škole aplikovaných ekonomických studií v Českých Budějovicích či na Filmové akademii M. Ondříčka v Písku. Na vysokých školách v kraji studuje v prezenčním studiu více téměř 10 000 studentů.

2.2. Administrativní členění

Území kraje je vymezeno územím sedmi okresů:

Tabulka 1 Přehled okresů Jihočeského kraje

Okres	Počet obyvatel	Rozloha km ²	Hustota	Počet obcí
České Budějovice (CB)	184.531	1.638,30	113	109
Český Krumlov (CK)	61.346	1.615,03	38	45
Jindřichův Hradec (JH)	92.719	1.943,69	48	106
Písek (PI)	70.290	1.126,84	62	75
Prachatice (PT)	51.461	1.375,03	37	65
Strakonice (ST)	70.823	1.032,10	69	112
Tábor (TA)	102.580	1.326,01	77	110

Zdroj: ČSÚ

Jihočeský kraj patří v rámci České republiky mezi málo urbanizovaná území; v současnosti má celkem 623 obcí, z toho 52 se statutem města. Ve venkovských oblastech, v nichž došlo k omezení nebo ukončení ekonomických aktivit a jsou dopravně obtížně dostupné, dochází k postupnému vylidňování nebo změně funkce sídla.

Urbanizační centra:

V Jihočeském kraji je možno v rámci sídelní struktury vedle Českých Budějovic (meziregionálního centra) vymezit dalších šest významnějších měst. Jedná se o přirozená centra mikroregionů a města, která byla dříve sídla okresních úřadů. Významná sídla jsou uspořádána do rozvojových os, přičemž největší rozvojový potenciál mají urbanizační centra: České Budějovice, Tábor - Sezimovo Ústí, dále Písek, Strakonice, Jindřichův Hradec a Český Krumlov, v menší míře Třeboň a Prachatice. Mezinárodně významnou rozvojovou osou ve směru sever-jih je její část Praha - České Budějovice - Linec, jejíž plné fungování je podmíněno výstavbou dálnice a rychlostní komunikace D3/R3 a modernizací IV. tranzitního železničního koridoru.

Venkov:

Charakter venkovského prostoru Jihočeského kraje je ovlivněn historickými souvislostmi, které se projeví v sídelní struktuře, zejména pak velkým počtem malých obcí, u jejichž obyvatel panuje soudržnost a silná identifikace s obcí. K aktivnímu životu venkovských komunit přispívají také místní akční skupiny, jejichž činnost je založena na zapojování občanů do veřejného života. Venkovské oblasti kraje se potýkají se sníženou dostupností standardních služeb i s problémy s dopravním napojením na mikroregionální a regionální centra. Odlehlost periferních oblastí zároveň negativně ovlivňuje zaměstnanost obyvatel, zejm. v některých menších obcích dochází k soustavnému poklesu trvale žijících osob.

2.3. **Ekonomika kraje**

Jihočeský kraj se svou ekonomickou vyspělostí, měřenou HDP na obyvatele, řadí mezi průměrné regiony ČR, míra nezaměstnanosti je však dlouhodobě nižší. Kraj dlouhodobě vykazuje nízkou nezaměstnanost (4,6 % k 30. 9. 2009, zdroj ČSÚ), která je výrazně pod republikovým průměrem (7,3 %). Riziko nezaměstnanosti je výrazně diferencováno podle věku a vzdělání.

Na tvorbě hrubého domácího produktu v České republice se kraj podílí pouze 5,4 %, v přepočtu na 1 obyvatele však dosahuje 87,6 % republikového průměru a je mezi kraji na 5. pozici (po Hl. městě Praze, Plzeňském, Jihomoravském a Středočeském kraji). Tvorba hrubého fixního kapitálu představovala v roce 2007 na území kraje hodnotu 40,5 mld. Kč (4,7 % z ČR).

Obrázek 3 Míra nezaměstnanosti v Jihočeském kraji podle obcí

20. Míra nezaměstnanosti podle obcí Jihočeského kraje k 31. 12. 2008
Unemployment rate: by municipalities in the Jihočeský region: 31 December 2008

Zdroj: ČSÚ

Jihočeská ekonomika je do značné míry založena na využívání místních surovinových zdrojů, což podmiňuje rozvoj dřevařského a papírenského průmyslu, sklářského a keramického průmyslu a průmyslu stavebních hmot. Svůj význam má výroba tužek a průmysl textilní (ten však svou pozici v porovnání s minulostí postupně ztrácí). Výrazně se prosadil potravinářský průmysl zpracovávající produkty místního zemědělství – pivovarnictví, mlékárenský a masný průmysl. V současnosti jsou nejvýznamnějšími odvětvími dle přidané hodnoty zpracovatelský průmysl (z toho nejvíce výroba potravin a nápojů a výroba dopravních prostředků a zařízení), obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu - převážně pro domácnost a činnosti v oblasti nemovitostí a pronájmu; podnikatelské činnosti.

Jihočeský kraj je dlouhodobě vnímán především jako zemědělská oblast s rozvinutým rybníkářstvím a lesnictvím.

V zemědělství převažuje v rostlinné výrobě pěstování obilovin, olejnin a píce, významná je též produkce brambor. V živočišné výrobě se jedná především o chov skotu a prasat. Celkově se zde vytváří zhruba 11 % zemědělské produkce celé republiky. Dlouholetou tradici má v kraji rybníkářství. Celková plocha rybníků, v nichž se chovají ryby, se pohybuje kolem 25 000 ha. Vytváří se v nich polovina produkce ryb České republiky, významný je také podíl v chovu vodní drůbeže (kachen a hus).

Průmyslová výroba je koncentrována především v českobudějovické aglomeraci, výraznější podíl průmyslu je rovněž v okresech Tábor a Strakonice. V České republice však

kraj nepatří mezi rozhodující průmyslové oblasti, podíl na tržbách průmyslových podniků ČR v roce 2008 činil 4,6 %. Z odvětvového hlediska převažuje zpracovatelský průmysl (výroba potravin a nápojů) a výroba dopravních prostředků a zařízení. Stavební podniky v kraji zajišťují především práce na nové výstavbě, modernizaci a rekonstrukci v rámci Jihočeského kraje (na produkci v ČR se podílely 4,4 %).

Cestovní ruch v Jihočeském kraji je podmíněn bohatou a rozmanitou strukturou přírodního i kulturního dědictví a opírá se o již fungující produkty, jako je především lázeňství, různé formy zimní i letní turistiky, městské a venkovské památkové rezervace, jedinečná lidová architektura, tradiční slavnosti a výstavy, různé formy gastroturistiky. Rozvoj cestovního ruchu je územně diferencovaný s výraznou sezónností, přičemž je limitován nedostatečně rozvinutou základní a doplňkovou infrastrukturou, nevyhovující dopravní dostupností, omezeným rozsahem a kvalitou služeb atd. V roce 2008 se v kraji v 984 statisticky sledovaných hromadných ubytovacích zařízeních ubytovalo více než 936 tis. návštěvníků, z toho téměř třetinu tvořili zahraniční hosté, převážně ze SRN, Nizozemska a Rakouska. Průměrná doba pobytu jednoho zahraničního návštěvníka dosahovala 3,4 dne. Dále řada zahraničních turistů přijíždí na jednodenní návštěvy, které není zatím možno statisticky sledovat. Navštěvují především centra blízka hranici.

Vybavenost kraje dopravní infrastrukturou se postupně zlepšuje, přesto je úroveň a kvalita infrastruktury v rámci ČR spíše na podprůměrné úrovni. Stále není dosaženo stavu plného využití relativně výhodné dopravní polohy kraje a existence evropských dopravních tras. K důležitým rozvojovým investicím v oblasti silniční infrastruktury patří výstavba dálnice D3 a na ni navazující rychlostní komunikace R3, výstavba rychlostní komunikace R4, postupné zlepšování parametrů stávajících silnic I., II. a III. třídy, včetně přeložek, obchvatů měst a obcí a rozšíření nevyhovujících úseků apod. V rámci zajištění dobré dopravní obslužnosti kraje je preferována veřejná doprava před individuální automobilovou dopravou, rozvíjejí se integrované dopravní systémy a rozšiřují se systémy MHD. K oživení využívání železniční sítě přispějí investice zaměřené na výstavbu páteřní osy sever-jih (část IV. tranzitního železničního koridoru) Praha – Linec v odpovídajících parametrech evropských koridorů.

3. DEFINICE CÍLOVÝCH SKUPIN

Studie se zabývá dvěma velmi odlišnými skupinami: 15+ a 50+. Odlišnosti a omezení obou cílových skupin jednoznačně vyplývají z věku.

3.1 Cílová skupina 15+

U cílové skupiny 15+ se jedná o mládež a mladé dospělé ve věku od 15 do 24 let. Toto vymezení zahrnuje velmi nesourodou skupinu, kterou je pro potřeby definování vhodných opatření pro podporu nezaměstnanosti nutné ještě dále členit: a) podle věku, b) podle způsobu přípravy na zaměstnání.

Věk 15 let:

- navštěvuje základní školu (obvykle 6-15),
- navštěvuje základní školu speciální (obvykle 6-16),
- nenavštěvuje žádné školní zařízení.

Věk 16 – 19 let:

- navštěvuje střední vzdělávání s maturitou (obvykle 15-19),
- navštěvuje střední vzdělávání s výučním listem (15-18),
- navštěvuje střední vzdělávání (15-17),
- navštěvuje konzervatoř (15-19),
- pracující,
- nezaměstnaní,
- ostatní ekonomicky neaktivní (např. na rodičovské dovolené, invalidní důchodci apod.).

Věk 19 – 24 let:

- navštěvuje nástavbové nebo zkrácené studium (19-21),
- navštěvuje vyšší odbornou školu (19-22),
- navštěvuje vysokou školu (19-24),
- navštěvuje konzervatoř (15-21),
- pracující,

- nezaměstnaní,
- ostatní ekonomicky neaktivní (např. na rodičovské dovolené, invalidní důchodci apod.).

Na zaměstnatelnost osoby mají vliv různé životní okolnosti. Z hlediska trhu práce jsou pro tuto věkovou kategorii typické především následující znevýhodněné skupiny, které se při hledání zaměstnání musí potýkat s řadou omezení a diskriminací:

- absolventi všech typů škol,
- ženy a muži po mateřské/otcovské nebo rodičovské dovolené,
- osoby se zdravotním postižením.

Základní omezení na trhu práce:

Absolventi všech typů škol:

- nedostatečná nebo žádná praxe požadovaná zaměstnavatelem,
- zpravidla chybí pracovní návyky,
- nezájem o získání práce,
- podceňování důležitosti práce v životě,
- demotivace vyplývající zpravidla ze solidního zajištění od rodičů,
- nedostatečná příprava k pohovorům,
- podceňování jednání se zaměstnavateli.

Ženy/muži po mateřské/otcovské nebo rodičovské dovolené:

- ztráta (případně absence) pracovních návyků,
- péče o dítě je hlavní aktivitou,
- nedostupnost předškolních zařízení,
- nedostatečná nabídka sociálních služeb,
- nedostupné alternativy pracovních úvazků.

Osoby se zdravotním omezením:

- nižší fyzická výkonnost,
- zúžení pracovních možností,
- nutnost úpravy pracoviště,

- příjem, který demotivuje.

Typické diskriminace týkající se skupiny 15+:

- stereotypy – vnímání mladých, jako lidí bez pracovní morálky a zájmu o práci,
- není praxe,
- pohlaví (ženy – jako potenciální matky, případně ženy – matky).

3.2 Cílová skupina 50+

Cílové skupině 50+, pojmenované dnes generace 50+, byl dříve přisuzován název senioři. Senior je v současné době vyhrazen pro věkovou kategorii 60+ nebo dokonce 65+. V této studii se cílově skupiny 50+ řadí starší lidé ve věku 50 až 64 let.

Jednoznačné rozdělení této skupiny je poměrně obtížné, protože kromě dosaženého vzdělání a zkušeností, hraje velkou roli zdravotní stav (nárůst osob se zdravotním postižením) a další životní okolnosti (syndrom vyhoření, ztráta motivace atd.).

Ze všeobecného hlediska lze cílovou skupinu 50+ rozdělit podle dosaženého vzdělání:

- bez základního vzdělání,
- dokončené základní vzdělání,
- vyučení,
- střední nebo odborná škola s maturitou,
- vyšší odborná škola,
- vysoká škola.

Z hlediska pozice na trhu práce lze cílovou skupinu klasifikovat následujícím způsobem:

- zaměstnaní (bez omezení),
- osoby s invalidním důchodem – zaměstnaní / nezaměstnaní,
- osoby pobírající starobní důchod – zaměstnaní / nezaměstnaní,
- ostatní ekonomicky neaktivní.

Na zaměstnatelnost osoby mají vliv různé životní okolnosti. Z hlediska trhu práce jsou pro tuto věkovou kategorii typické především následující znevýhodněné skupiny, které se při

hledání zaměstnání musí potýkat s řadou omezení a diskriminací:

- lidé předdůchodového věku,
- osoby se zdravotním postižením.

Základní omezení na trhu práce:

Lidé předdůchodového věku:

- věk / zdravotní omezení,
- odbornost – často v jedné profesi i desetiletí,
- problém dalšího vzdělávání – nechuť, strach, obavy ze změny,
- relativně snadná dostupnost jiného příjmu (invalidní nebo starobní důchod).

Osoby se zdravotním omezením:

- nižší fyzická výkonnost,
- zúžení pracovních možností,
- nutnost úpravy pracoviště,
- příjem, který demotivuje.

Typické diskriminace týkající se skupiny 50+:

- věk,
- stereotypy – vnímání starších jako neflexibilních, nemoderních apod.,
- zdravotní stav,
- vzhled.

Podmínky nároku na přiznání tzv. řádného starobního důchodu

Od 1. 1. 2010 se zásadním způsobem mění ustanovení § 29 zákona o dani z příjmů (zdp), které upravuje podmínky nároku na přiznání tzv. řádného starobního důchodu.

Dosavadní právní úprava stanovila, že pojištěnec musí dosáhnout důchodového věku a získat alespoň 25 let doby pojištění. Nově se potřebná doba pojištění postupně prodlužuje až na 35 let. Pro zjištění minimální délky doby pojištění u konkrétního pojištěnce je rozhodující, ve kterém kalendářním roce dotýčný dosahuje důchodového věku.

Podmínky nároku na tzv. poměrný starobní důchod se rovněž poněkud zpřísňují. Podle

dosavadní právní úpravy bylo třeba dosáhnout věku 65 let a potřebné doby pojištění alespoň 15 let. Nově dochází k postupnému navýšení potřebného věku i doby pojištění v závislosti na kalendářním roce dosažení potřebného věku. Potřebný věk navíc přestává být pro všechny jednotný – jeho výše se nově odvozuje od důchodového věku muže stejného data narození, ke kterému se vždy přičítá 5 let.

Pokud jde o tzv. předčasný starobní důchod podle ust. § 31 zdp, zůstává i nadále zachována možnost požádat o přiznání této dávky až 3 roky před dovršením důchodového věku. U osob, jejichž důchodový věk činí 63 let a více, bude dokonce možné odejít do tohoto důchodu již v 60 letech – u osob, jejichž důchodový věk činí 65 let (muži, bezdětné ženy a ženy s jedním dítětem), může tedy doba předčasnosti nově činit až 5 roků.

Stanovení důchodového věku od 1. 1. 2010 upravuje zákon o důchodovém pojištění takto:

U pojištěnců narozených před rokem 1936:

- u mužů 60 let,
- u žen 53 – 57 let, v závislosti na počtu vychovaných dětí.

U pojištěnců narozených v období let 1936 až 1968:

- u mužů 60 let a 2 měsíce – 65 let v závislosti na roku narození,
- u žen 53 – 65 let, v závislosti na roku narození a na počtu vychovaných dětí.

U pojištěnců narozených po roce 1968:

- u mužů 65 let,
- u žen 62 – 65 let, v závislosti na počtu vychovaných dětí.

Podrobné informace jsou na webových stránkách:

<http://www.cssz.cz/cz/duchodove-pojisteni/davky/duchodove-pojisteni-od-1-1-2010.htm>

4. ANALÝZA TRHU PRÁCE

4.1 Metodické popisy ukazatelů

4.1.1 Zdroj Český statistický úřad (ČSÚ)

Data získaná z ČSÚ vychází z Výběrového šetření pracovních sil (VŠPS).

Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) se provádí kontinuálně v náhodně vybraném vzorku domácností a je zaměřené na zjišťování ekonomického postavení obyvatelstva na území celé republiky. Rozsah šetření a ukazatele zaměstnanosti a nezaměstnanosti plně odpovídají definicím Mezinárodní organizace práce (ILO – www.ilo.org) a metodickým doporučením Eurostatu (<http://epp.eurostat.ec.europa.eu>). Výsledky VŠPS jsou publikovány podle obvyklého bydliště respondentů.

Počet nezaměstnaných osob

Ukazatel je vysoce vypovídajícím odhadem získaným z výběrového šetření pracovních sil.

Za nezaměstnané se podle mezinárodně srovnatelné metodiky považují všechny osoby patnáctileté a starší, obvykle bydlící na sledovaném území, které v průběhu referenčního týdne souběžně splňovaly 3 podmínky ILO:

- nebyly zaměstnané,
- byly připraveny k nástupu do práce, tj., během referenčního období byly k dispozici okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů pro výkon placeného zaměstnání nebo sebezaměstnávání,
- v průběhu posledních 4 týdnů hledaly aktivně práci (prostřednictvím úřadu práce nebo soukromé zprostředkovatelny práce, přímo v podnicích, využíváním inzerce, podnikáním kroků pro založení vlastní firmy, podáním žádosti o pracovní povolení a licence nebo jiným způsobem).

Mezi nezaměstnané patří i osoby, které nehledají práci, protože ji již našly a jsou schopny ji nastoupit nejpozději do 14 dnů.

Ukazatel je konstruován podle metodiky Eurostatu vypracované na základě doporučení Mezinárodní organizace práce (ILO).

Zařazení do této kategorie nesouvisí s kategorií registrovaných uchazečů o zaměstnání na úřadech práce a ani s faktem, zda tyto osoby pobírají či nepobírají příspěvek v nezaměstnanosti či jiné sociální dávky nebo příspěvky.

Ekonomicky neaktivní

Ukazatel je odhadem získaným z výběrového šetření pracovních sil.

Ekonomicky neaktivní jsou všechny osoby patnáctileté a starší, obvykle bydlící na sledovaném území, které v referenčním období nepatřily do kategorie "pracovních sil", tj. nemohou být klasifikovány jako osoby zaměstnané nebo nezaměstnané.

Ukazatel je konstruován podle metodiky Eurostatu vypracované na základě doporučení Mezinárodní organizace práce (ILO).

Obecná míra nezaměstnanosti

Obecná míra nezaměstnanosti vyjadřuje podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle (v procentech), kde číselník i jmenovatel jsou ukazatele konstruované podle mezinárodních definic a doporučení aplikovaných ve VŠPS.

Ukazatel je konstruován podle metodiky Eurostatu vypracované na základě doporučení Mezinárodní organizace práce (ILO).

Míra ekonomické aktivity

Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl pracovní síly (zaměstnaných a nezaměstnaných) na počtu všech osob starších 15 let.

Míra zaměstnanosti

Vyjadřuje podíl počtu zaměstnaných na počtu všech osob 15letých a starších.

Pracovní síla (Ekonomicky aktivní)

Pracovní síla (Labour Force) zahrnuje všechny osoby 15leté a starší, které splňují požadavky na zařazení mezi zaměstnané nebo nezaměstnané.

Ekonomicky neaktivní

Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo (osoby mimo pracovní sílu) tvoří všechny osoby, které během referenčního období nebyly zaměstnány a nejsou současně charakterizovány ani jako nezaměstnané, tj. nesplňují 3 základní podmínky nezaměstnanosti definované ILO. Ekonomicky neaktivní populace je tvořena např. dětmi předškolního věku, osobami navštěvujícími různé vzdělávací instituce, starobními důchodci, dlouhodobě nemocnými nebo invalidními osobami apod. Patří sem i uchazeči o zaměstnání evidovaní na úřadu práce, ale neschopní nastoupit práci do 14 dnů. Do této skupiny dále patří i osoby na rodičovské dovolené, pokud nesplňují podmínky pro zařazení mezi zaměstnané či nezaměstnané.

Populaci lze podle vztahu k trhu práce členit do základních kategorií, jak je uvedeno v následujícím schématu, v němž je naznačeno i relativní zastoupení jednotlivých skupin v České republice (4. čtvrtletí 2008) :

Tabulka 3 Schéma členění populace

populace celkem	populace 0-14 let	ekonomicky neaktivní			14,1%
	populace 15 a více let				35,5 %
		ekonomicky aktivní (pracovní síla)	zaměstnaní v NH	zaměstnaní v CS	48,0 %
				příslušníci armády	0,1 %
			nezaměstnaní		2,2 %

Pozn: NH = národní hospodářství
CS = civilní sektor

Pro zařazení respondenta do konkrétní skupiny je vždy základním a rozhodujícím kritériem jeho **skutečná aktivita na trhu práce v referenčním týdnu**, nikoliv jeho tzv. obvyklé postavení.

4.1.2 Zdroj Ministerstvo práce a sociálních věcí (MPSV)

Národní metodika, používaná Ministerstvem práce a sociálních věcí (MPSV), vychází z administrativních zdrojů, tj. z evidence úřadů práce o uchazečích o zaměstnání. Tato metodika slouží zejména jako podklad pro rozhodovací a legislativní kroky v oblasti domácího trhu práce.

Registrovaná míra nezaměstnanosti

Registrovaná míra nezaměstnanosti je podíl, kde v čitateli je počet dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání a ve jmenovateli součet zaměstnaných z VŠPS, počtu pracujících cizinců podle evidence MPSV a MPO a počtu dosažitelných neumístěných uchazečů o zaměstnání. Údaje o počtu zaměstnaných jsou počítány jako klouzavé průměry za posledních 12 měsíců.

Neumístění uchazeči o zaměstnání, registrovaní nezaměstnaní

Podle platných zákonů mohou být vedeni v evidencích úřadů práce jako neumístění uchazeči o práci občané trvale bydlící v příslušné oblasti, kteří nejsou v pracovním nebo

obdobném vztahu k zaměstnavateli ani nevykonávají samostatnou výdělečnou činnost a kteří požádali úřad práce o zprostředkování vhodného zaměstnání. Data o neumístěných uchazečích se přebírají z Ministerstva práce a sociálních věcí.

Dosažitelní neumístění uchazeči o zaměstnání

Od července 2004 zjišťuje MPSV počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání. Jedná se o uchazeče o zaměstnání, kteří mohou bezprostředně nastoupit do zaměstnání při nabídce vhodného pracovního místa, tj. evidovaní nezaměstnaní, kteří nemají žádnou objektivní překážku pro přijetí zaměstnání.

4.1.3 Zdroj Eurostat

Eurostat, statistický úřad Evropské unie, definuje nezaměstnané jako osoby ve věku 15 až 74, kteří nepracují, hledali práci za poslední čtyři týdny a jsou připraveni začít pracovat do dvou týdnů. Jsou sledovány jak aktuální počet, tak i míra nezaměstnanosti. Statistické údaje jsou k dispozici pro jednotlivé členské státy, pro Evropskou unii jako celek (EU27), pro eurozónu (EA16). Eurostat také sleduje a vyhodnocuje dlouhodobou nezaměstnanost. Ta je definována jako část nezaměstnaných, kteří jsou nezaměstnaní po více než 1 rok.

Harmonizovaná míra nezaměstnanosti je zpracovávána Eurostatem pro mezinárodní srovnání.

POZN. Obvykle jsou uváděny průměrné hodnoty jednotlivých ukazatelů v daném roce. V době vzniku studie nebyly k dispozici hodnoty za celý rok 2009 (tudíž ani průměr roku 2009), proto se ve srovnání objevují hodnoty 3. čtvrtletí roku 2009.

4.2 Trh práce v číslech

4.2.1 Věková struktura obyvatelstva a pracovní síly

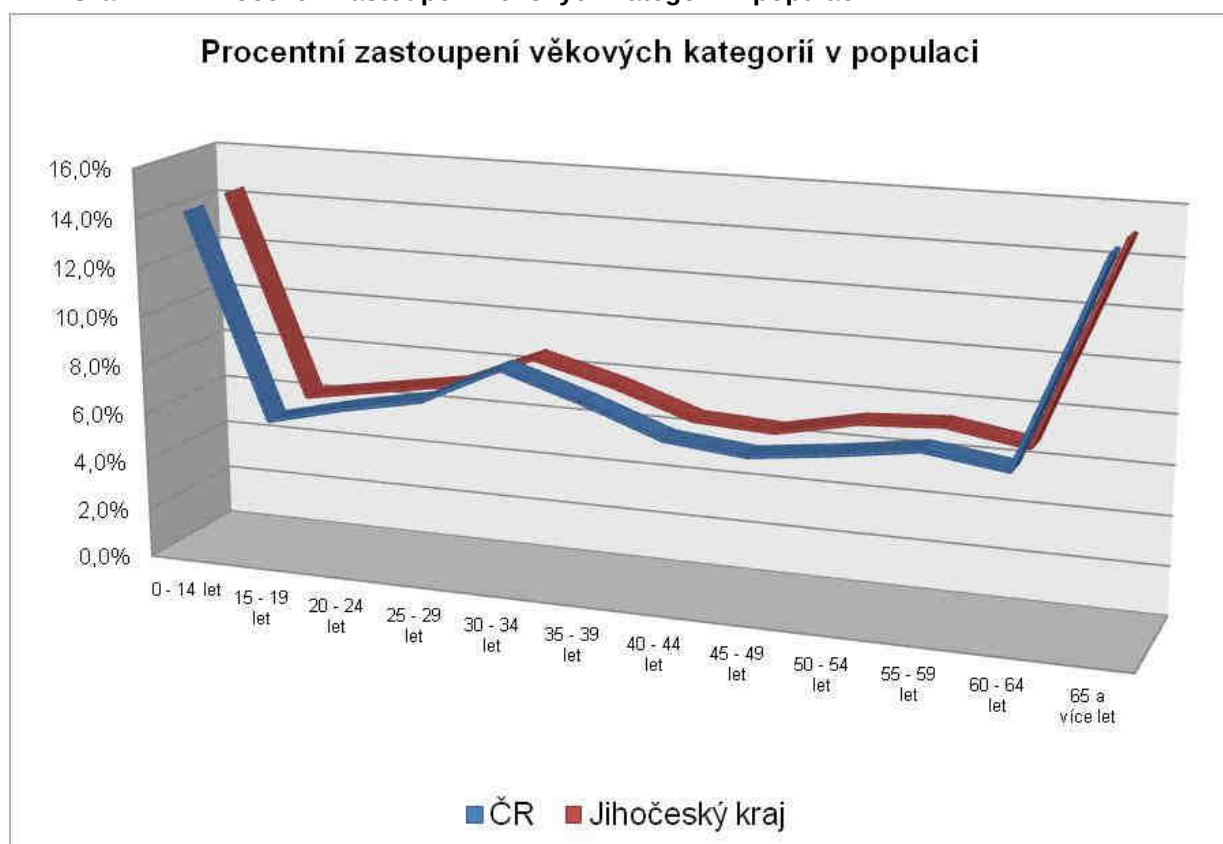
Studie se soustřeďuje na skupiny 15 – 24 let (81,4 tis. osob) a 50 – 64 let (135,9 tis. osob), které tvoří asi jednu třetinu z celkového počtu 638 tis. obyvatel Jihočeského kraje. Skupina mladých tvořila v roce 2009 necelých 13 % a skupina starších 21 % z celkového počtu Jihočechů. Věkové složení populace v Jihočeském kraji odpovídá strukturou věkovému složení v rámci celé České republiky.

Tabulka 4 Věková struktura obyvatelstva

obyvatelstvo 3. čtvrtletí 2009		ČR		Jihočeský kraj	
		počet (v tis.)	v %	počet (v tis.)	v %
celkem		10506,8	100%	638,0	100%
věková struktura	0 - 14 let	1491,8	14,2%	91,6	14,4%
	15 - 19 let	623,5	5,9%	39,0	6,1%
	20 - 24 let	704,7	6,7%	42,4	6,6%
	25 - 29 let	770,5	7,3%	45,8	7,2%
	30 - 34 let	935,0	8,9%	54,5	8,5%
	35 - 39 let	828,3	7,9%	49,3	7,7%
	40 - 44 let	704,7	6,7%	42,3	6,6%
	45 - 49 let	671,3	6,4%	41,2	6,5%
	50 - 54 let	712,7	6,8%	45,6	7,1%
	55 - 59 let	763,2	7,3%	46,8	7,3%
	60 - 64 let	716,5	6,8%	43,5	6,8%
	65 a více let	1584,6	15,1%	95,8	15,0%

Zdroj: ČSÚ

Graf 1 Procentní zastoupení věkových kategorií v populaci

Míra ekonomické aktivity – tj. podíl pracovní síly (zaměstnaných i nezaměstnaných) na počtu všech osob 15 a více let – se výrazně liší jak podle věku, tak i podle pohlaví. Obecně lze konstatovat, že vyšší podíl pracovní síly mají muži oproti ženám.

Podstatně vyšší míru ekonomické aktivity vykazuje starší věková skupina z této studie oproti mladší, což je dáno tím, že významná část osob ve věku 15-19 patří vzhledem ke studiu mezi osoby ekonomicky neaktivní.

Tabulka 5 Míra ekonomické aktivity podle věku a pohlaví

míra ekonomické aktivity 3. čtvrtletí 2009		celkem	muži	ženy
ČR		58,9	68,5	49,7
věková struktura	15 - 19 let	8,8	10,1	7,4
	20 - 24 let	54,2	63,2	44,5
	25 - 29 let	79,9	91,7	67,2
	30 - 34 let	81,9	97,0	65,9
	35 - 39 let	89,1	97,6	80,1
	40 - 44 let	94,4	96,4	92,3
	45 - 49 let	94,0	95,5	92,6
	50 - 54 let	90,7	92,7	88,6
	55 - 59 let	70,8	84,0	58,3
	60 - 64 let	27,0	39,7	15,5
	65 a více let	4,8	7,4	3,1

Zdroj: ČSÚ

Pokud použijeme celorepublikovou míru ekonomické aktivity na populaci Jihočeského kraje, pak počet ekonomicky aktivních lidí (ať už zaměstnaných nebo nezaměstnaných) ve věkových skupinách z této studie bude tvořit 94,2 tis. osob. Z tohoto množství by pak připadalo 26,8 tis. ekonomicky aktivních osob na věkovou skupinu 15 – 24 let a 67,4 tis. na 50 – 64 let.

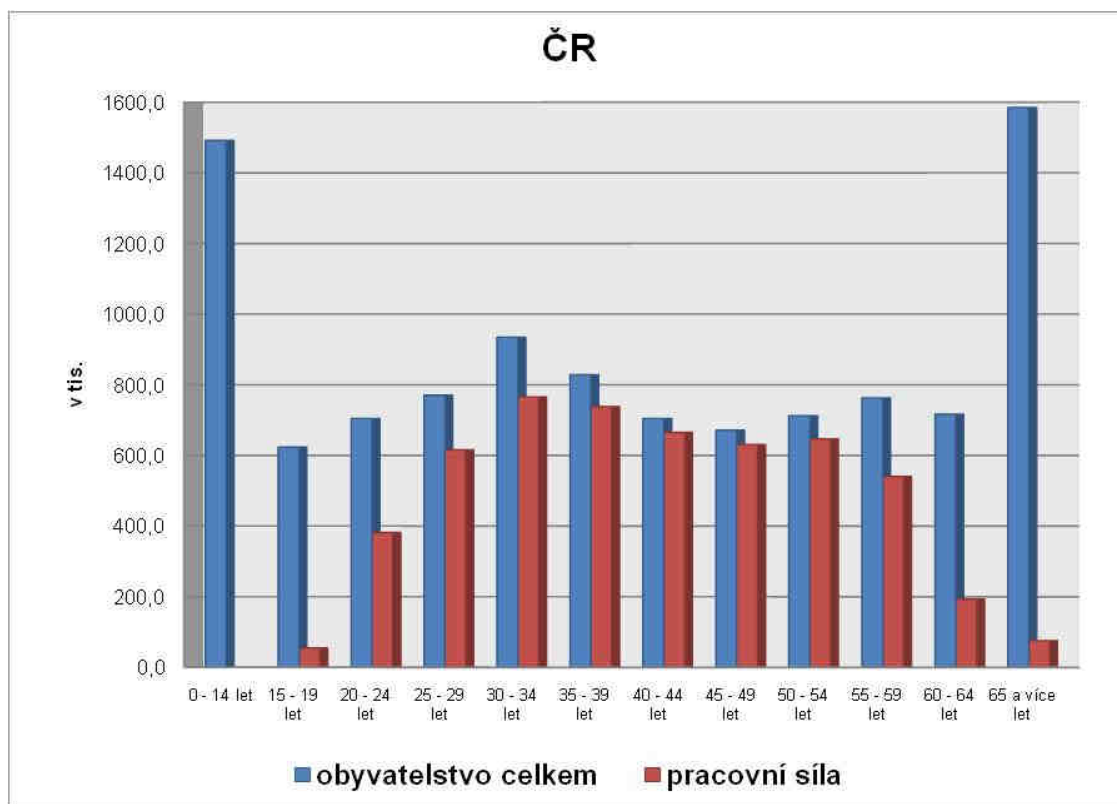
Počet ekonomicky aktivních osob Jihočeského kraje tvoří asi 6 % ekonomicky aktivních osob v celé České republice.

Tabulka 6 Počet obyvatelstva a pracovní síly

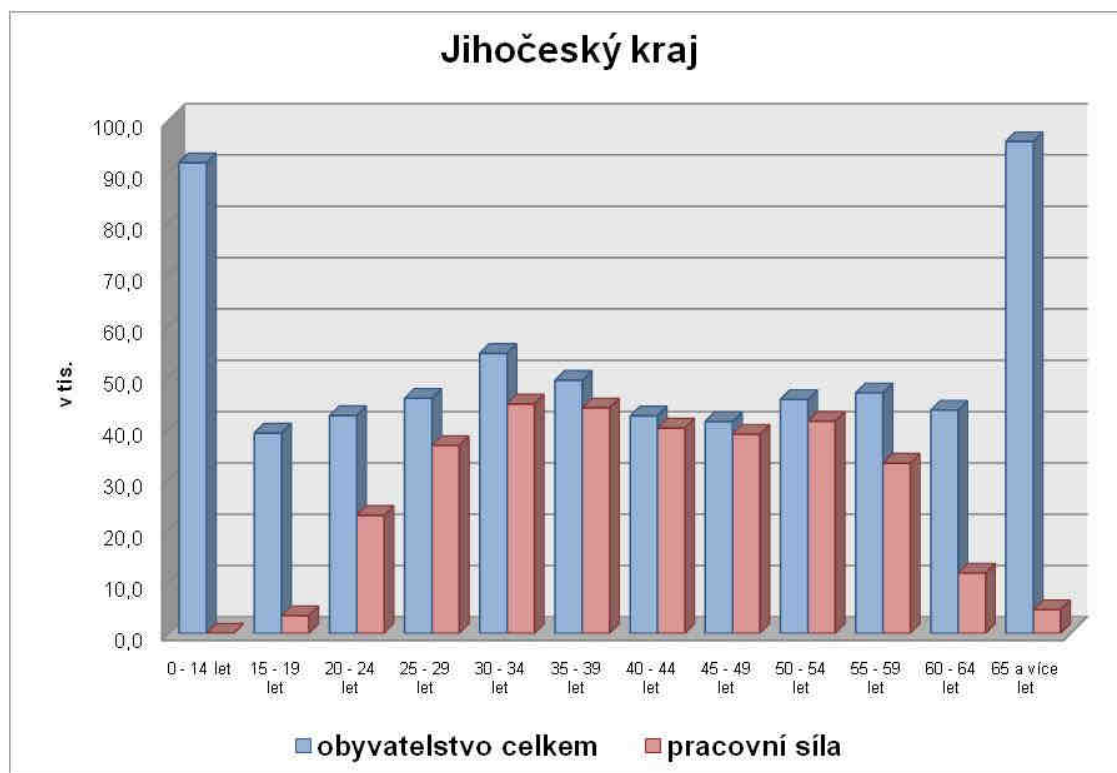
		ČR			JČK		
		celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
obyvatelstvo	15 - 24 let	1328,1	684,0	644,1	81,4	41,9	39,5
	50 - 64 let	2192,4	1065,7	1126,7	135,9	67,7	68,2
pracovní síla	15 - 24 let	437,0	262,7	173,9	26,8	16,1	10,7
	50 - 64 let	1087,4	670,3	420,3	67,4	42,6	25,4

Zdroj: ČSÚ

Graf 2 Obyvatelstvo a pracovní síla v ČR podle věku (3. čtvrtletí 2009)

Graf 3 Obyvatelstvo a pracovní síla v JČK podle věku (3. čtvrtletí 2009)

4.2.2 Projekce obyvatelstva v JČK do roku 2065

Projekci obyvatelstva zveřejnil ČSÚ 19. 1. 2010. Do zpracování projekce za kraj nevstupovala migrace, a to ani vnitřní ani zahraniční. Počty přistěhovalých i vystěhovalých v jednotlivých regionech (a směry jejich toku) jsou silně podmíněny vnějšími vlivy, ekonomickou, sociální, bytovou situací jednotlivců, rodin i celé společnosti daného regionu, svou roli hrají také např. legislativní úpravy vstupu do republiky. Prezentovaná projekce tedy vypovídá o hypotetickém vývoji počtu obyvatel a věkovém složení obyvatelstva, který by byl výsledkem pouze očekávaného vývoje přirozené měny.

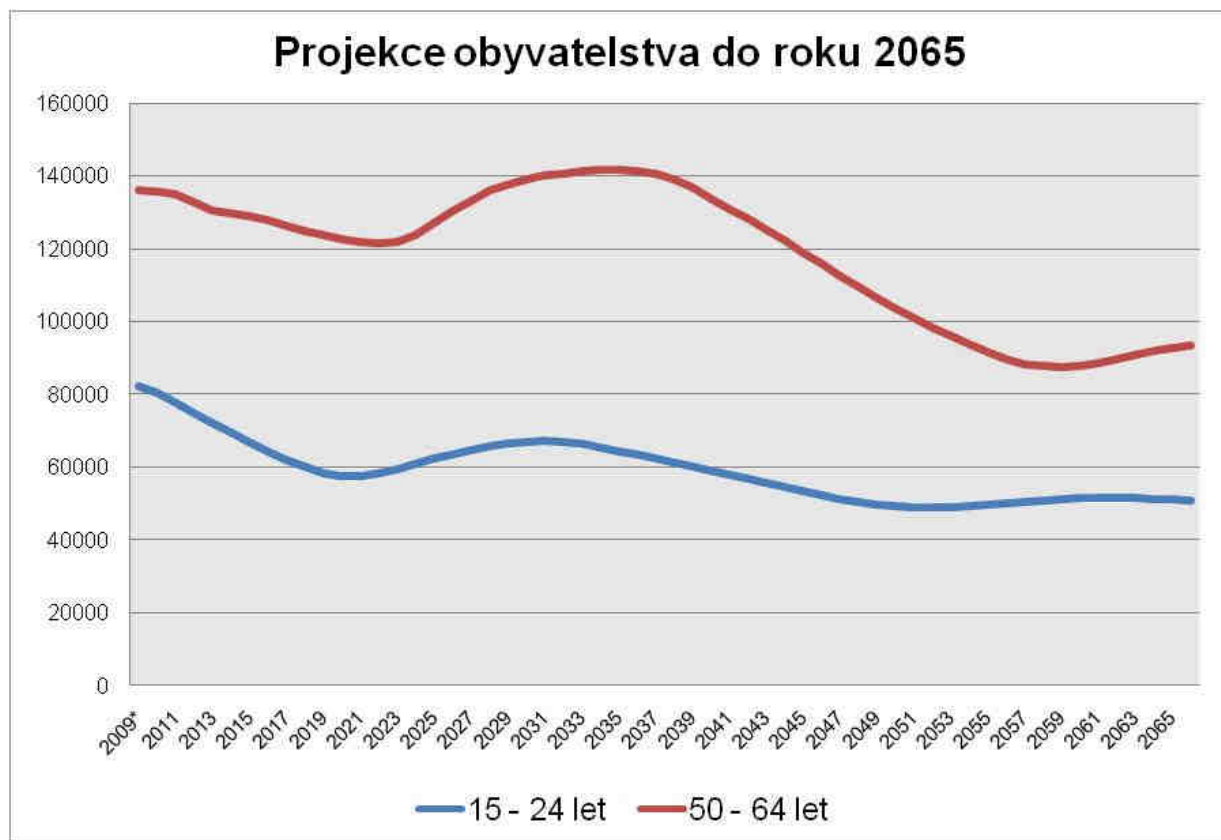
Tabulka 7 Projekce obyvatel v ČR

	2009*	2020	2030	2040	2050	2066
Česká republika	10 467 542	10 488 077	10 274 740	9 898 118	9 498 622	8 648 378
Jihočeský kraj	636 328	637 274	624 818	602 277	576 646	524 752

Zdroj: ČSÚ

* reálné definitivní údaje

Graf 4 Projekce obyvatelstva JČK

4.2.3 Nezaměstnaní podle věku

Počet nezaměstnaných se v roce 2009 výrazně zvýšil, jak na úrovni kraje, tak i celé republiky. Výrazné zvýšení počtu nezaměstnaných, po několikaletém postupném snižování, se dotklo všech věkových skupin (nejen těch, na které se zaměřuje tato studie). Významně k tomu přispěla především ekonomická krize.

Tabulka 8 **Nezaměstnaní podle věku**

Nezaměstnaní	ČR	3. čtvrtletí 2008	3. čtvrtletí 2009
	celkem	223,9	387,0
věková struktura	0 - 14 let	-	-
	15 - 19 let	13,2	20,5
	20 - 24 let	30,6	59,6
	25 - 29 let	25,4	57,0
	30 - 34 let	34,8	53,1
	35 - 39 let	25,2	40,6
	40 - 44 let	18,7	36,1
	45 - 49 let	24,9	35,4
	50 - 54 let	24,7	37,2
	55 - 59 let	22,0	37,8
	60 - 64 let	3,8	9,3
	65 a více let	-	-

Zdroj: ČSÚ

V rámci Jihočeského kraje došlo k největšímu růstu počtu nezaměstnaných u starších věkových skupin, kde počet nezaměstnaných ve 3. čtvrtletí 2009 tvořil více jak dvojnásobek v porovnání s 3. čtvrtletím 2008.

Zvýšení počtu nezaměstnaných v mladší věkové skupině odpovídá zhruba průměrnému zvýšení počtu nezaměstnaných v Jihočeském kraji.

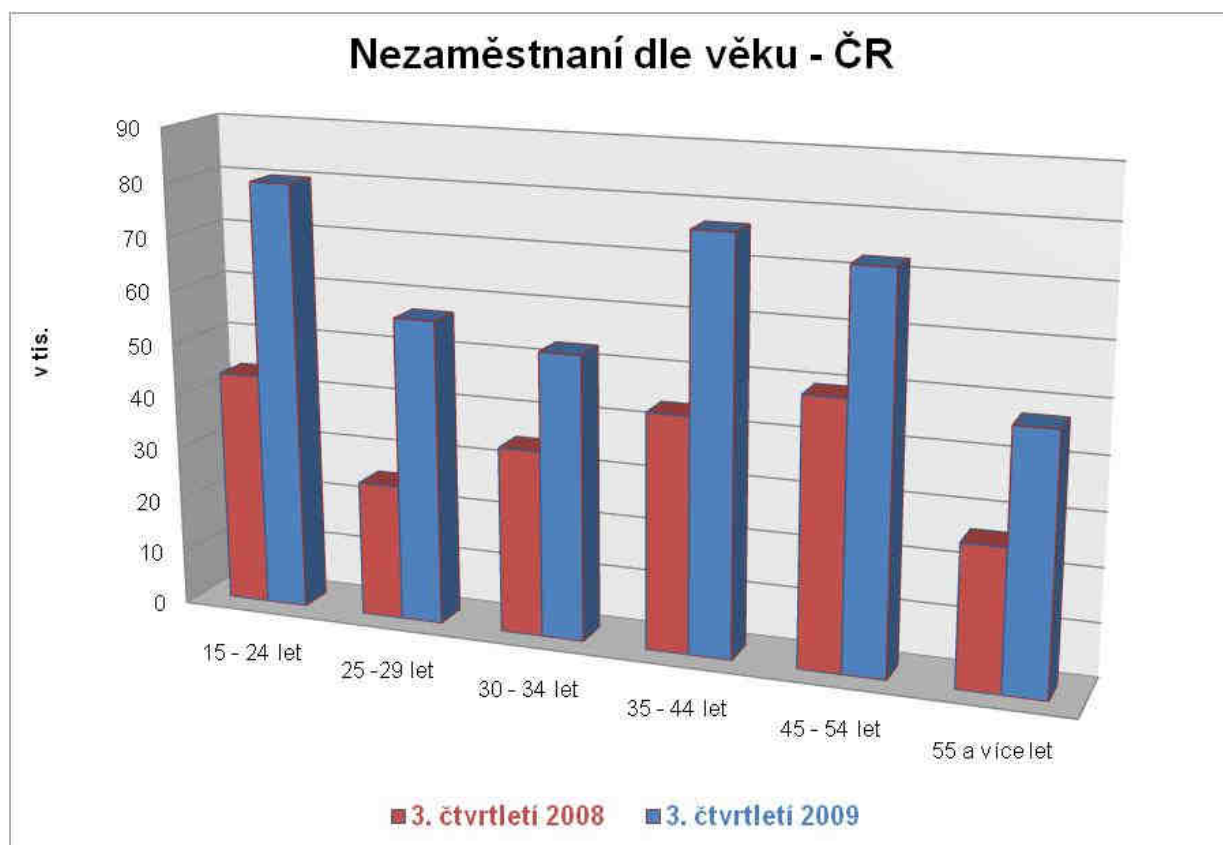
Procentní nárůst celkového počtu nezaměstnaných v Jihočeském kraji (porovnáním 3. čtvrtletí 2009 a roku 2008) byl však vyšší, než byl celorepublikový průměr.

Tabulka 9 Nezaměstnaní – porovnání roku 2008 a 2009

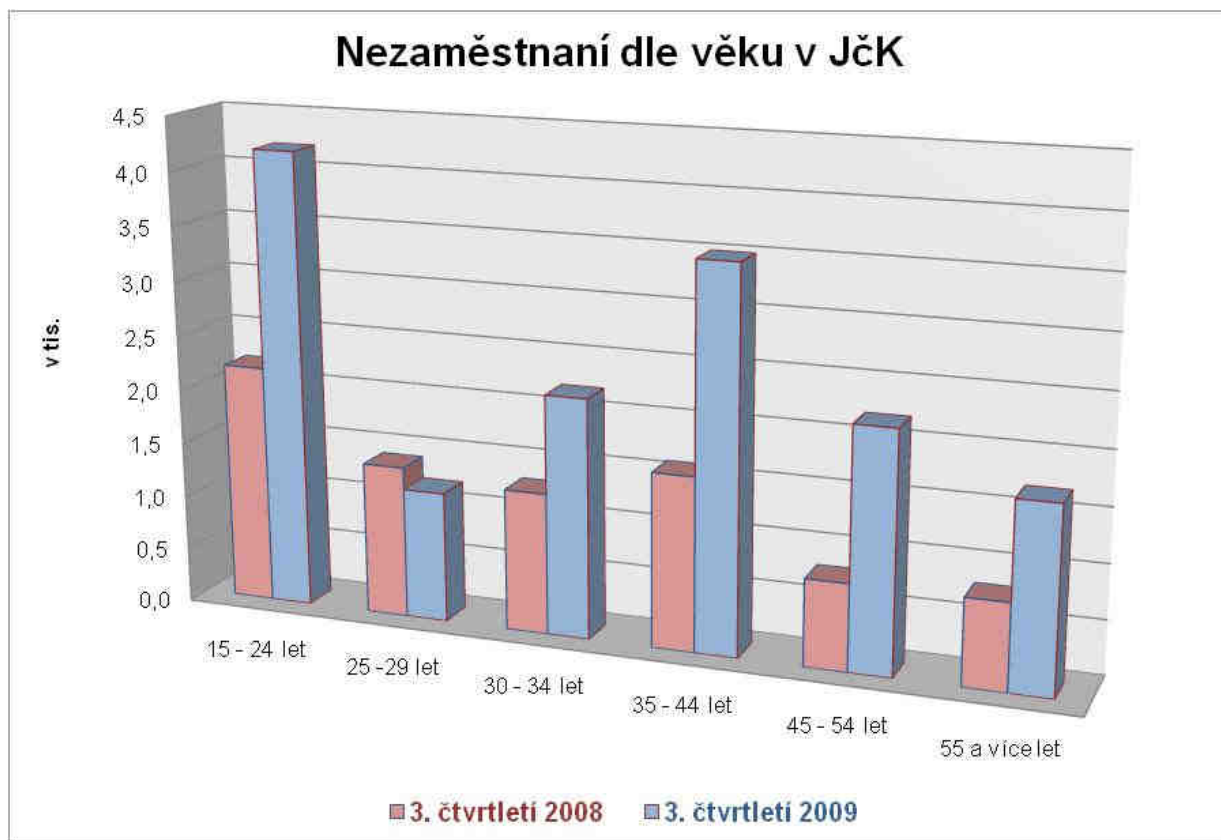
Nezaměstnaní		3. čtvrtletí 2008		3. čtvrtletí 2009		Index (%) 3. čtvrtletí 2009 / 3. čtvrtletí 2008	
		ČR	JčK	ČR	JčK	ČR	JčK
celkem		223,9	8,0	387,0	14,9	173%	186%
věková struktura	15 - 24 let	43,8	2,2	80,1	4,2	183%	191%
	25 - 29 let	25,4	1,4	57	1,2	224%	86%
	30 - 34 let	34,8	1,3	53,1	2,2	153%	169%
	35 - 44 let	43,9	1,6	76,7	3,5	175%	219%
	45 - 54 let	49,6	0,8	72,6	2,2	146%	275%
	55 a více let	26,4	0,8	47,6	1,7	180%	213%

Zdroj: ČSÚ

Graf 5 Počet nezaměstnaných v ČR dle věku

Graf 6 Počet nezaměstnaných v JČK dle věku

4.2.4 Zaměstnaní a nezaměstnaní podle vybraných odvětví

Pokud se zaměříme na vybraná odvětví (stavebnictví, obchod a zdravotní a sociální péče), pak můžeme v meziročních změnách počtu nezaměstnaných za jednotlivé odvětví sledovat výrazné rozdíly. Vývoj počtu nezaměstnaných v každém z odvětví má stejný trend jak v rámci celé republiky, tak na úrovni Jihočeského kraje.

Velkoobchod, maloobchod a opravy motorových vozidel vykazují největší nárůst počtu nezaměstnaných ze všech třech odvětví – konkrétně v roce 2009 je to dvojnásobek v porovnání se stejným obdobím v roce 2008. V Jihočeském kraji vzrostl počet nezaměstnaných v odvětví obchodu z 1,1 tis. (v roce 2008) na 2,2 tis. (v roce 2009).

Procentně menší nárůst počtu nezaměstnaných byl zaznamenán ve stavebnictví, kde bylo ve 3. čtvrtletí zhruba 1,3 tis. nezaměstnaných (162 % z počtu v roce 2008).

Zcela opačný vývoj je v oblasti zdravotních a sociálních služeb, kde nadále pokračuje víceletý trend ve snižování počtu nezaměstnaných (v roce 2009 na 75 % počtu z roku 2008).

Tabulka 10

Nezaměstnaní podle odvětví (2004 – 2009)

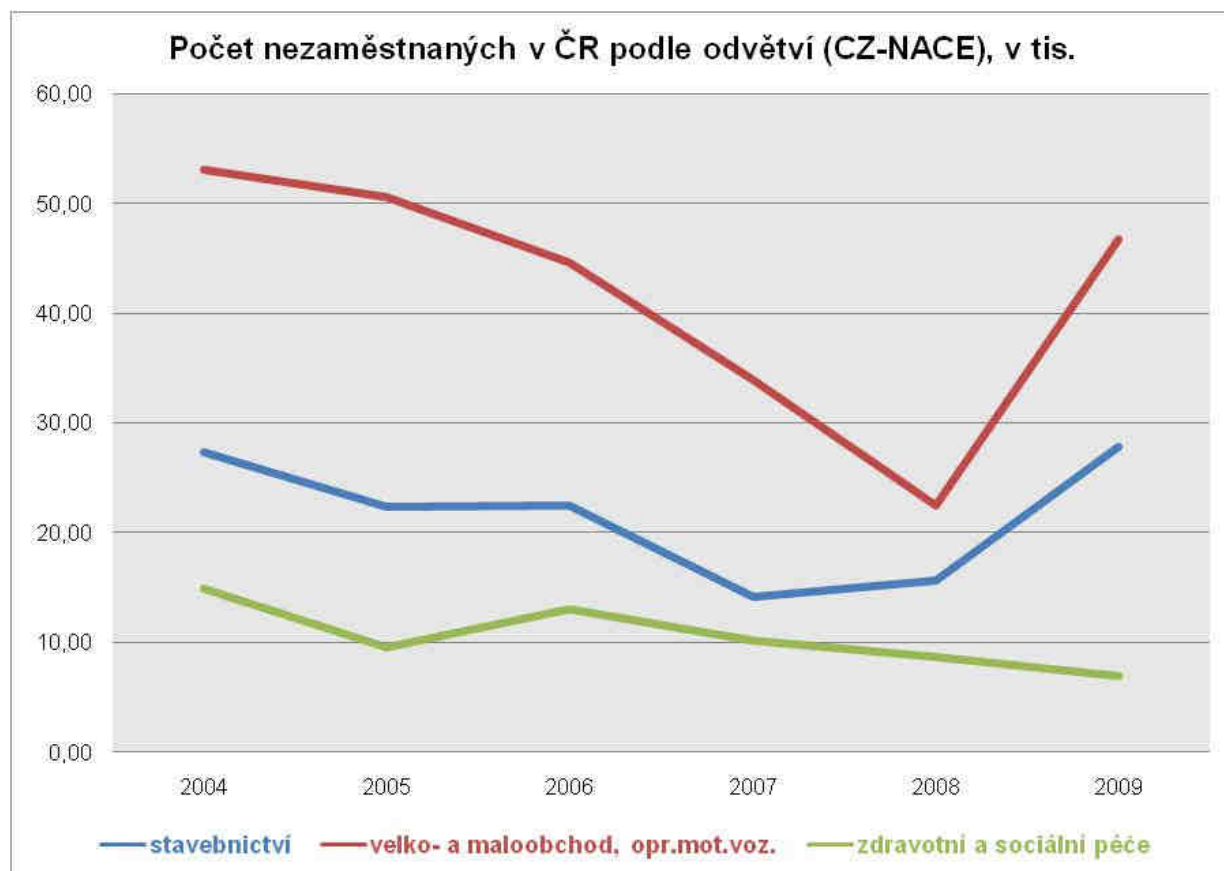
Nezaměstnaní, kteří pracovali v posledních osmi letech	3. čtvrtletí 2009		3. čtvrtletí 2008		2007	2006	2005	2004
	počet	%	počet	%	počet	počet	počet	počet
ČR celkem	310,4	100,0	161,3	100,0	197,8	266,6	300,1	321,5
stavebnictví	27,8	9,0	15,6	9,7	14,1	22,4	22,3	27,3
velko- a maloobchod, opr.mot.voz.	46,7	15,0	22,5	13,9	33,9	44,6	50,5	53,0
zdravotní a sociální péče	6,9	2,2	8,6	5,3	10,2	13,0	9,5	14,9

Zdroj: ČSÚ

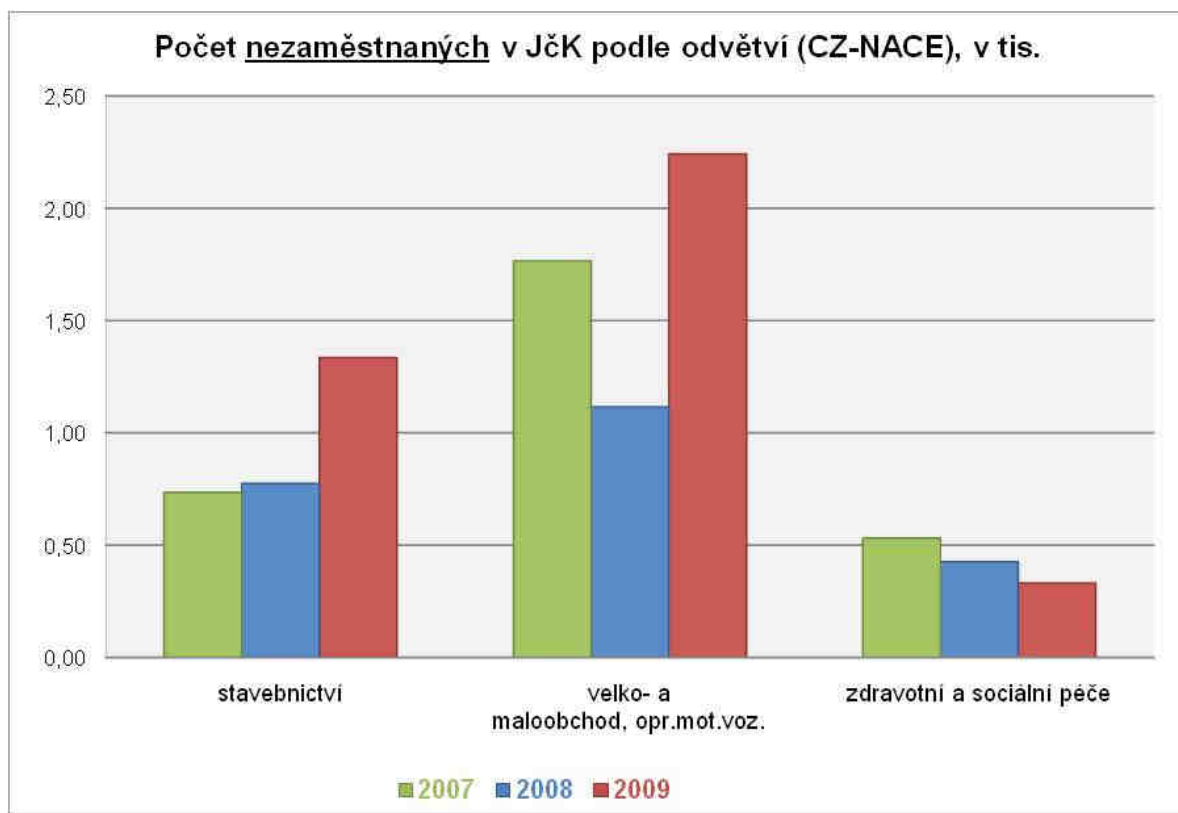
Nezaměstnaní JČK / odhad podle trendů v ČR	3. čtvrtletí 2009		3. čtvrtletí 2008		2007	2006	2005	2004
	počet	%	počet	%	počet	počet	počet	počet
JČK celkem	14,9	100,0	8,0	100,0	10,3	14,6	15,5	18,4
stavebnictví	1,3	9,0	0,8	9,7	0,7	1,2	1,2	1,6
velko- a maloobchod, opr.mot.voz.	2,2	15,0	1,1	13,9	1,8	2,4	2,6	3,0
zdravotní a sociální péče	0,3	2,2	0,4	5,3	0,5	0,7	0,5	0,9

Zdroj: ČSÚ

Graf 7 Počet nezaměstnaných v ČR podle odvětví

Graf 8 Počet nezaměstnaných v JČK podle odvětví

Přestože ve sledovaném období došlo k nárůstu počtu nezaměstnaných v odvětví stavebnictví i obchodu, lze zaznamenat rovněž růst zaměstnanosti v letech 2008 a 2009. V obou těchto odvětvích počet zaměstnaných rostl (na rozdíl od celkového počtu zaměstnaných v Jihočeském kraji). To lze vysvětlit rozvojem těchto odvětví.

Tabulka 11 Zaměstnaní podle odvětví

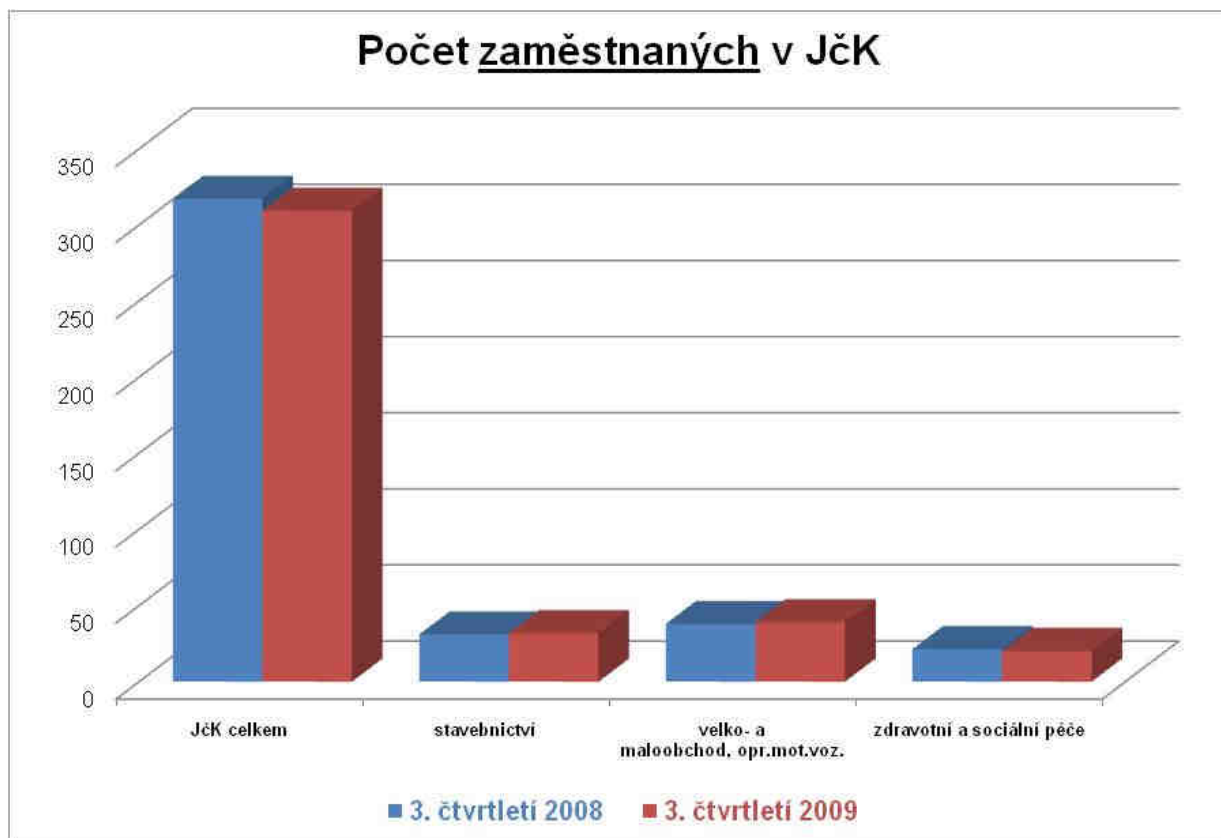
Zaměstnaní - ČR	3. čtvrtletí 2008		3. čtvrtletí 2009	
	počet	%	počet	%
ČR celkem	5014,8	100	4921,7	100,0
stavebnictví	461,9	9,2	503,5	10,2
velko- a maloobchod, opr.mot.voz.	625,4	12,5	627,3	12,7
zdravotní a sociální péče	325,4	6,5	328,9	6,7

Zaměstnaní - JČK	3. čtvrtletí 2008		3. čtvrtletí 2009	
	počet	%	počet	%
JČK celkem	317,1	100	309,2	100,0
stavebnictví	31,00	9,8	31,90	10,3
velko- a maloobchod, opr.mot.voz.	37,90	12,0	39,00	12,6

zdravotní a sociální péče	21,30	6,7	20,10	6,5
---------------------------	-------	-----	-------	-----

Zdroj: ČSÚ

Graf 9 Počet zaměstnaných v JČK podle sledovaných odvětví

4.2.5 Míra nezaměstnanosti – časové řady

Za posledních 17 let sledování míry nezaměstnanosti se její průměrná úroveň v Jihočeském kraji drží trvale pod celorepublikovým průměrem o 1,1 (v roce 1993) až 2,9 (v roce 2000 a 2005) procentního bodu. I přes tyto rozdíly je průběh vývoje míry nezaměstnanosti shodný, jak ukazuje graf 9 na straně 31.

Míra nezaměstnanosti se trvale liší podle pohlaví – v České republice i v Jihočeském kraji. Míra nezaměstnanosti žen je za sledované období vždy vyšší o několik procentních bodů. Největší rozdíl byl v Jihočeském kraji v roce 2000 (rozdíl o 3,7 procentního bodu). Naopak v roce 2009 byl rozdíl mezi pohlavími v Jihočeském kraji minimální (0,6 procentního bodu).

Tabulka 12 Míra nezaměstnaností v ČR v letech 1993 – 2009¹

Míra nezaměstnanosti	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ¹
Česká republika celkem	4,3	4,3	4,0	3,9	4,8	6,5	8,7	8,8	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4	6,5
ČR muži	3,4	3,6	3,4	3,3	3,9	5,0	7,3	7,3	6,7	5,9	6,1	7,0	6,5	5,8	4,2	3,5	5,6
ČR ženy	5,4	5,2	4,8	4,7	5,9	8,2	10,5	10,6	9,9	9,0	9,9	9,9	9,8	8,8	6,7	5,6	7,6

Zdroj: ČSÚ

Tabulka 13 Míra nezaměstnaností v JČK v letech 1993 – 2009¹

Míra nezaměstnanosti	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ¹
celkem JČK	3,3	3,2	2,5	2,8	3,4	4,9	6,2	5,8	5,6	5,0	5,2	5,7	5,0	5,1	3,3	2,6	4,1
muži JČK	2,4	2,2	1,9	2,1	2,5	3,7	5,2	4,3	4,4	4,0	4,0	5,0	4,2	3,8	2,2	1,7	3,9
ženy JČK	4,5	4,4	3,2	3,7	4,5	6,3	7,6	7,9	7,2	6,3	6,6	6,6	6,1	6,8	4,7	3,9	4,5

Zdroj: ČSÚ

Vývoj míry nezaměstnanosti podle jednotlivých věkových skupin v Jihočeském kraji vykazuje zcela odlišné trendy než průměrné míry nezaměstnanosti za obyvatelstvo celkem (graf č. 11).

Na celorepublikové úrovni byl zaznamenán velice dramatický vývoj (jak ve výši, tak i v průběhu míry nezaměstnanosti) u nejmladší věkové kategorie 15 – 19 let (ve 3. čtvrtletí 2009 byla 37,3 %, růst oproti stejnému období v roce 2008 byl o 11,2 procentního bodu). Vysoká míra nezaměstnanosti je dána především faktem, že velká část absolventů (učilišť a středních škol) je ve věku 18 až 19 let a získání prvního zaměstnání je zpravidla obtížnější především z důvodu absence praxe. Výrazně nadprůměrnou míru nezaměstnanosti vykazuje i skupina 20 až 24 let, kde je též vyšší četnost nezaměstnaných absolventů bez praxe.

Tato čísla jsou ještě umocněna varováním expertů na nezaměstnanost, kteří neúspěšnost při hledání pracovního místa na počátku pracovní kariéry vidí jako hlavní faktor způsobující ztrátu motivace k práci u mladých lidí, čímž se výrazně snižuje pravděpodobnost získání práce a zvyšuje se pravděpodobnost kontaktu se sociálně patologickými jevy.

Možná překvapivě nízká se jeví míra nezaměstnanosti u starších věkových skupin. Musíme si ale uvědomit, že podle použité metodiky VŠPS vyjadřuje míra nezaměstnanosti podíl počtu nezaměstnaných na celkové pracovní síle. Do pracovní síly zde **nejsou** započítáni např. starobní důchodci, dlouhodobě nemocní nebo invalidní osoby apod. Nepatří sem ani uchazeči o zaměstnání evidovaní na úřadu práce, ale neschopní nastoupit práci do 14 dnů.

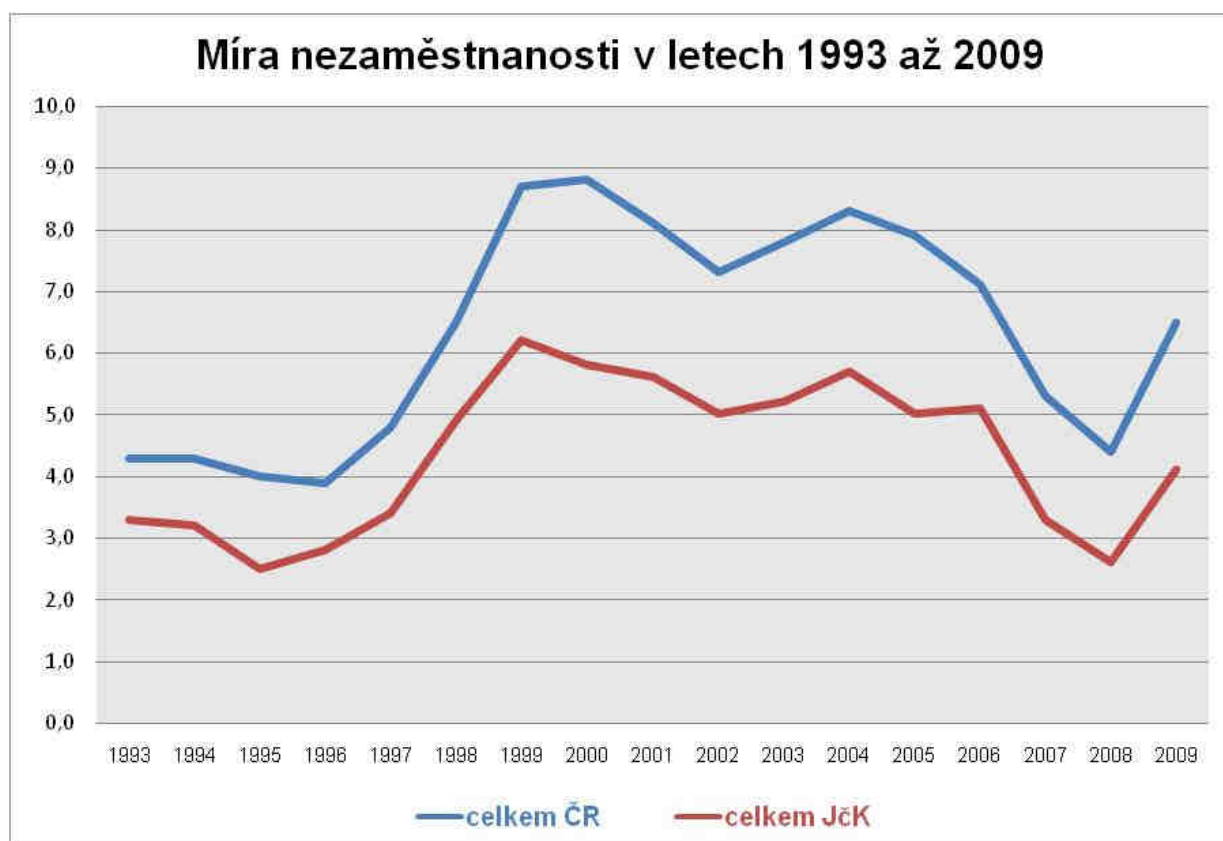
¹ údaj za 3. čtvrtletí 2009

Tabulka 14 Míra nezaměstnaností podle věku v letech 1993 – 2008

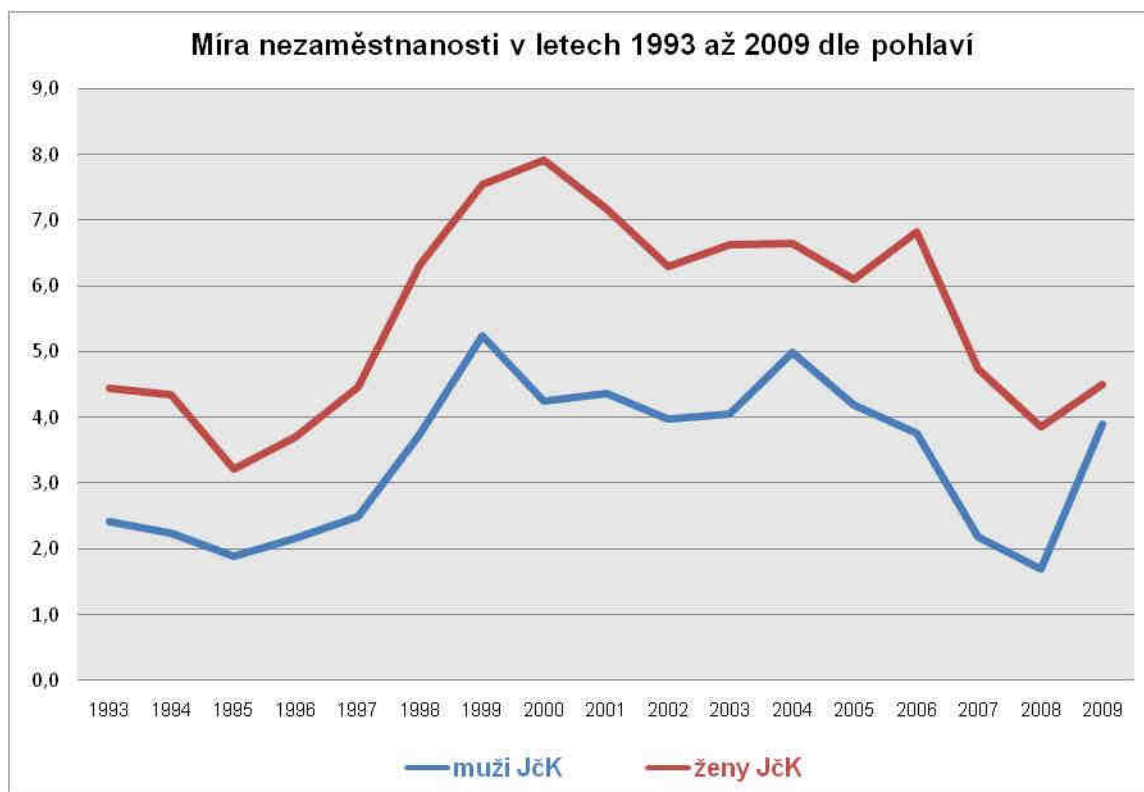
Míra nezaměstnanosti	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009 ²
celkem ČR	4,3	4,3	4,0	3,9	4,8	6,5	8,7	8,8	8,1	7,3	7,8	8,3	7,9	7,1	5,3	4,4	7,3
celkem JčK	3,3	3,2	2,5	2,8	3,4	4,9	6,2	5,8	5,6	5,0	5,2	5,7	5,0	5,1	3,3	2,6	4,6
15 - 19 let - v JčK	9,2	8,5	10,3	9,8	13,2	17,8	21,5	23,9	22,9	26,1	32,0	27,2	34,9	35,2	13,2	15,3	
20 - 24 let - v JčK	5,0	4,8	3,5	3,1	4,4	8,3	9,4	7,9	6,4	8,0	8,8	11,4	10,4	9,3	5,7	5,3	
50 - 54 let - v JčK	2,2				2,3	4,3	5,7	4,1	4,4	3,6	4,4	4,4	4,6	4,6	2,9	1,6	
55 - 59 let - v JčK							4,1	3,1	2,8	3,3	2,9	4,5	2,6	5,8	4,4		
60 - 64 let - v JčK																2,5	

Zdroj: ČSÚ

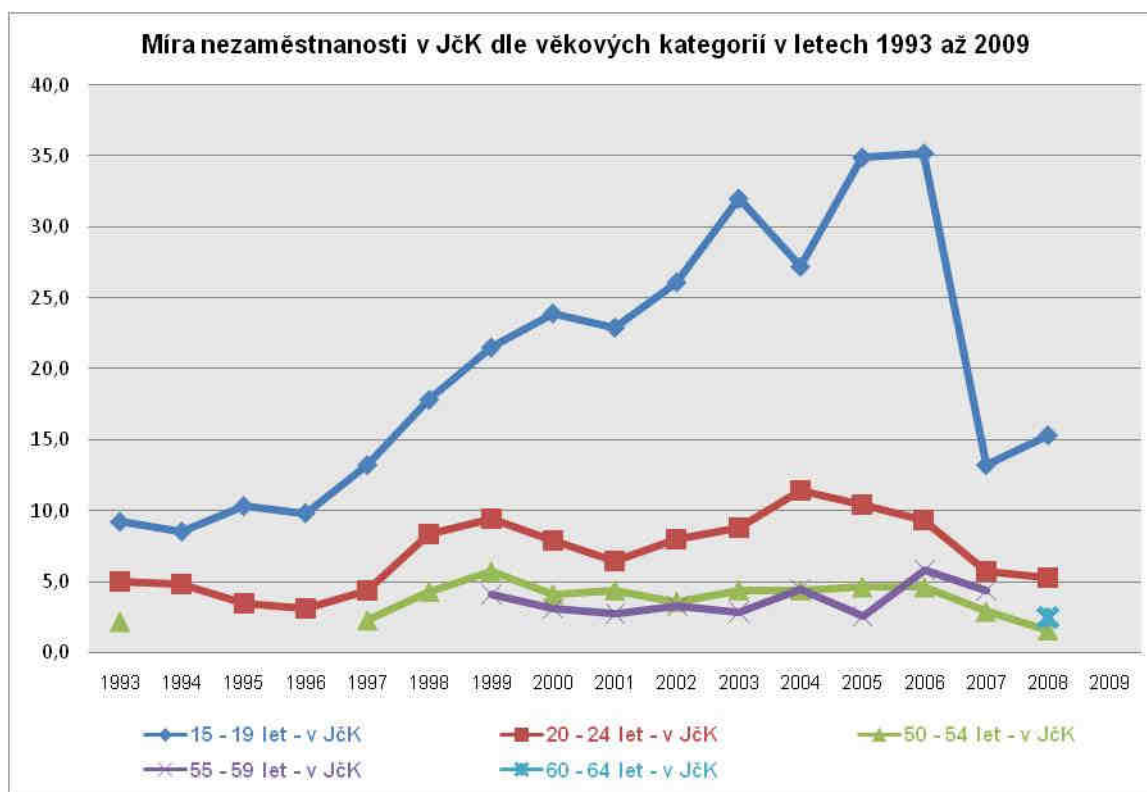
Graf 10 Míra nezaměstnanosti v letech 1993 až 2009

Graf 11 Míra nezaměstnanosti v letech 1993 až 2009 podle pohlaví

Graf 12 Míra nezaměstnanosti v letech 1993 až 2008 podle věku

4.2.6 Porovnání míry nezaměstnanosti – mezi kraji a mezi okresy JČK (zdroj MPSV)

Tabulka 15 Nezaměstnanost podle krajů a okresů k 30. 9. 2009

	Uchazeči o zaměstnání k 30. 9. 2009	Míra registrované nezaměstnanosti	
		v %	pořadí
ČR celkem	500 812	8,57	x
Kraje			
Hl. m. Praha	27 979	3,45	1
Středočeský	44 842	6,37	2
Jihočeský	23 848	6,69	3
Královéhradecký	21 825	7,39	4
Plzeňský	25 526	7,72	5
Pardubický	24 060	8,53	6
Vysočina	25 870	9,26	7
Jihomoravský	59 487	9,48	8
Zlínský	31 583	10,06	9
Karlovarský	18 160	10,37	10
Olomoucký	24 879	10,65	11
Liberecký	37 395	11,19	12
Moravskoslezský	77 907	11,75	13
Ústecký	57 451	13,01	14
Okresy v JČK			pořadí okresů v rámci ČR
České Budějovice	5 820	5,40	6
Prachatice	1 633	5,57	7
Písek	2 439	6,47	13
Jindřichův Hradec	3 270	6,71	14
Strakonice	3 141	7,64	21
Tábor	4 371	7,74	23
Český Krumlov	3 174	8,71	33

Zdroj: MPSV

Pro podrobné srovnání míry nezaměstnanosti v jednotlivých okresech Jihočeského kraje jsou k dispozici podrobné informace o registrovaných nezaměstnaných z MPSV. Tento zdroj dat používá pro vyhodnocování jinou metodiku (viz strana 20), což se projeví v absolutních číslech (vykazuje vyšší míru nezaměstnanosti), ale z hlediska trendů ve vývoji nebo porovnání mezi regiony nebo kraji se dobereme ke srovnatelným výsledkům.

Pomineme-li hlavní město Prahu, řadí se Jihočeský kraj spolu se Středočeským krajem k oblasti s nejnižší mírou nezaměstnanosti v republice.

Graf 13 Míra registrované nezaměstnanosti podle krajů

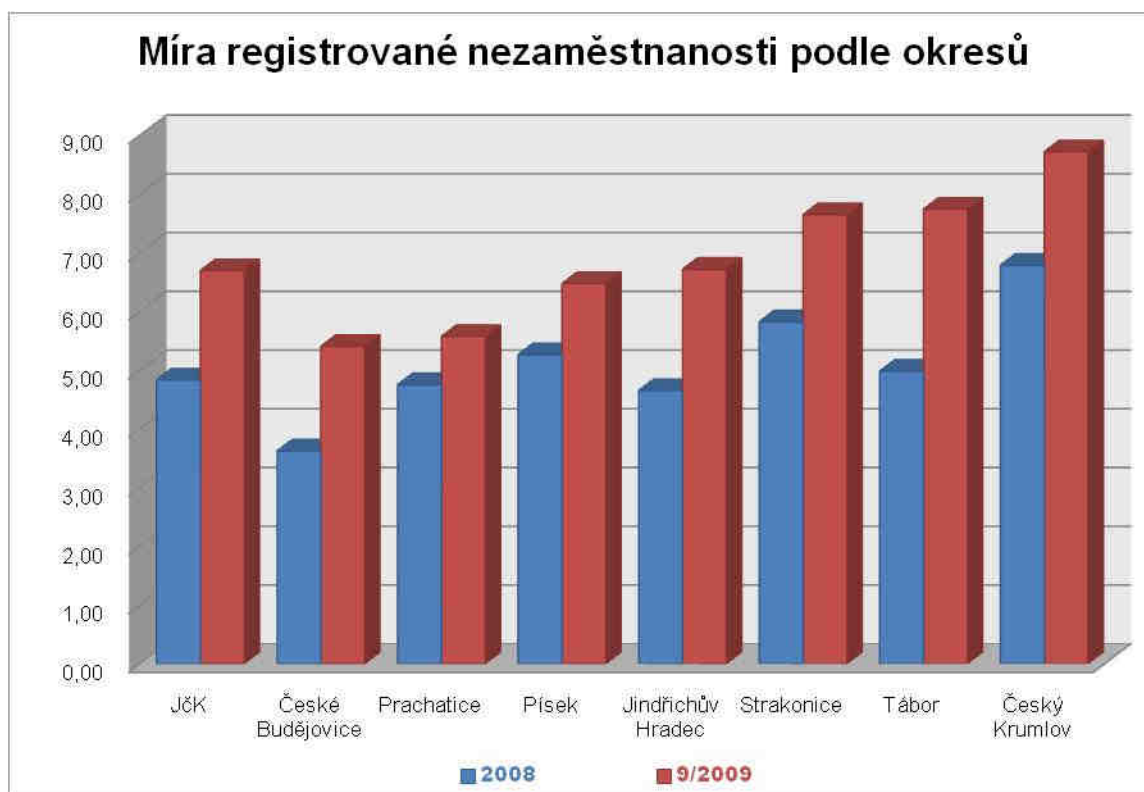
Tabulka 16 Míra registrované nezaměstnanosti podle okresů

Míra registrované nezaměstnanosti	2008	9/2009
JČK celkem	4,83	6,69
České Budějovice	3,62	5,40
Prachatice	4,75	5,57
Písek	5,26	6,47
Jindřichův Hradec	4,65	6,71
Strakonice	5,82	7,64
Tábor	4,98	7,74
Český Krumlov	6,78	8,71

Zdroj: MPSV

V rámci Jihočeského kraje již řadu let dosahuje nejnižší míru nezaměstnanosti okres České Budějovice díky koncentraci pracovních příležitostí v tomto krajském městě, a naopak nejvyšší okres Český Krumlov, který se vyznačuje spíše periferní polohou v Jihočeském kraji a vyšší národnostní heterogenitou.

Graf 14 Míra registrované nezaměstnanosti podle okresů

Všechny okresy Jihočeského kraje vykázaly zvýšení míry nezaměstnanosti v roce 2009. Při porovnání hodnot z roku 2008 a hodnot z 3. čtvrtletí 2009 vykazuje největší nárůst okres Tábor (o 2,8 procentního bodu) a okres Jindřichův Hradec (2,1 procentního bodu). Nejmenší nárůst míry nezaměstnanosti v uvedeném období měl okres Prachatice (jen 0,82 procentního bodu).

Tabulka 17 Členění uchazečů o zaměstnání v jednotlivých okresech k 31.12.2008

Kraj, okresy	Míra registrované nezaměstnanosti (%)	Neumístění uchazeči o zaměstnání						Volná pracovní místa
		celkem	z toho					
			ženy	absolventi škol a mladiství	občané se zdravotním postižením	dosažitelní uchazeči o zaměstnání	částečně nezaměstnaní	
Jihočeský kraj	4,83	17 505	9265	1 427	3208	16 471	1 307	4 188
České Budějovice	3,62	3 852	2096	373	776	3 579	215	1 290
Český Krumlov	6,78	2 565	1297	169	420	2 453	177	393
Jindřichův Hradec	4,56	2 312	1243	180	416	2 130	239	367
Písek	5,26	2 051	1099	111	316	1 952	161	421
Prachatice	4,75	1 422	691	159	289	1 293	73	317
Strakonice	5,82	2 342	1216	183	459	2 289	200	1 036
Tábor	4,98	2 961	1623	252	532	2 775	242	364

Zdroj: ČSÚ

4.2.7 Porovnání míry nezaměstnanosti v rámci Evropy (zdroj Eurostat)

Tabulka 18 Míra nezaměstnanosti v evropských státech – září 2009

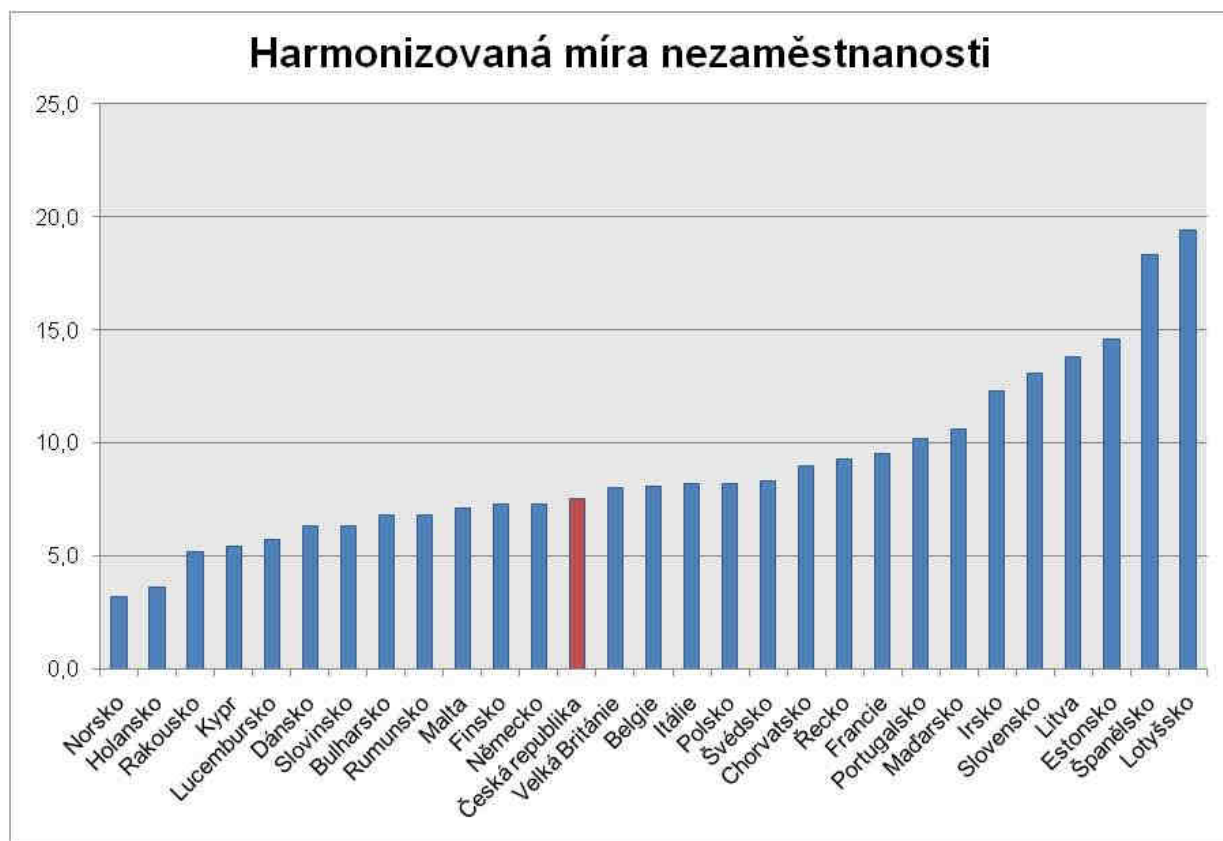
	Harmonizovaná míra nezaměstnanosti v %
Norsko	3,2
Holansko	3,6
Rakousko	5,2
Kypr	5,4
Lucembursko	5,7
Dánsko	6,3
Slovinsko	6,3
Bulharsko	6,8
Rumunsko	6,8
Malta	7,1
Finsko	7,3
Německo	7,3
Česká republika	7,5
Velká Británie	8,0
Belgie	8,1
Itálie	8,2
Polsko	8,2
Švédsko	8,3
Chorvatsko	9,0
Řecko	9,3
Francie	9,5
Portugalsko	10,2
Maďarsko	10,6
Irsko	12,3
Slovensko	13,1
Litva	13,8
Estonsko	14,6
Španělsko	18,3
Lotyšsko	19,4

Zdroj: Eurostat

Míra nezaměstnanosti v České republice (7,5 % dle statistiky Eurostat v září 2009) se v porovnání s průměrem míry nezaměstnanosti Evropské unie (27 států) drží stále na nižší úrovni. Nicméně míra nezaměstnanosti v ČR vzrostla o 2,8 procentního bodu (porovnány byly údaje z 12/2008 a 9/2009), zatímco evropský průměr rostl o 1,5 procentního

bodu. Česká republika tak byla předstižena nižší mírou nezaměstnanosti např. Německem, Bulharskem a Rumunskem.

Graf 15 Míra nezaměstnanosti (%) v evropských státech

4.2.8 Věk odchodu z trhu práce (zdroj Eurostat)

Průměrný věk odchodu z trhu práce (ze zdroje Eurostat) je jedním ze strukturálních indikátorů, který charakterizuje změny v intenzitě pracovního zapojení na hranici produktivního a poproduktivního věku. Odchodem z trhu práce se rozumí ukončení všech aktivit na trhu práce, nikoliv jen získání starobního důchodu. Tento indikátor vychází z metodiky VŠPS.

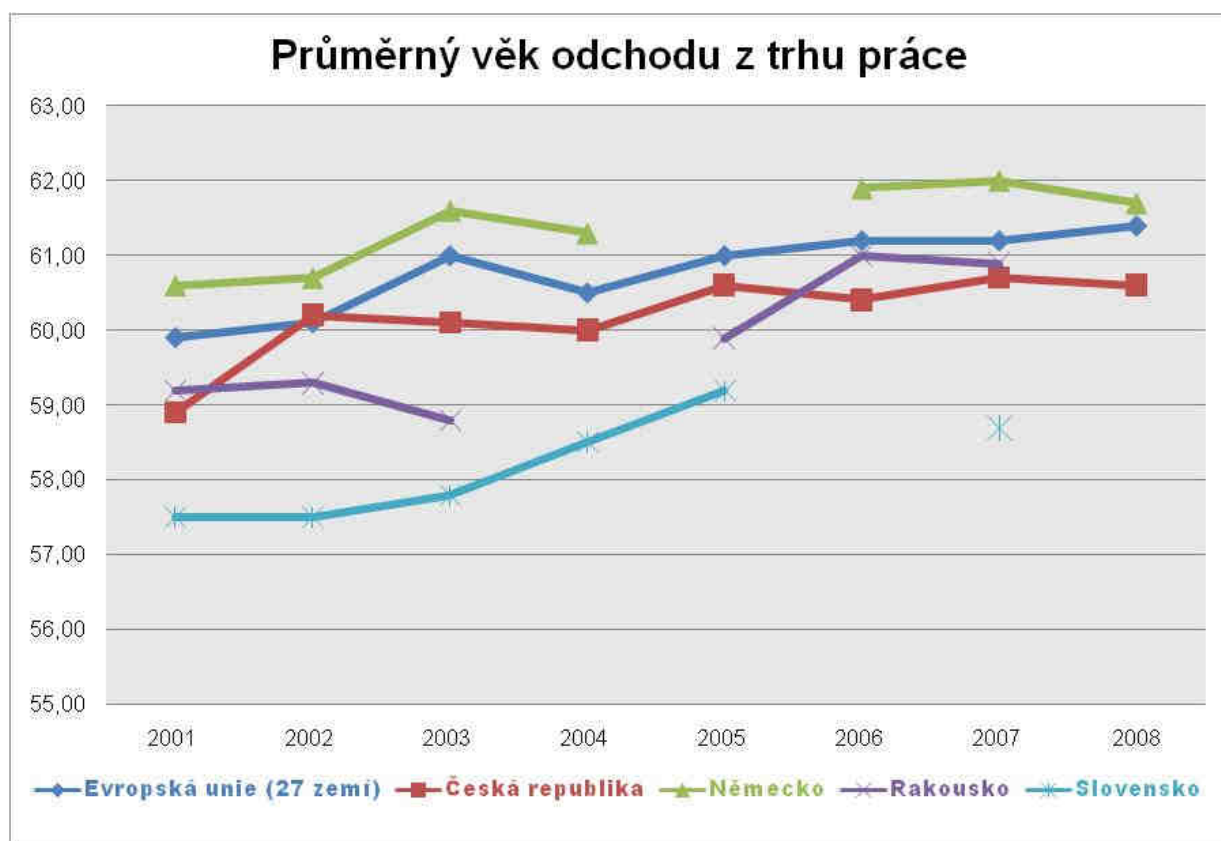
Průměrný věk ukončení pracovní činnosti byl podle výpočtů za rok 2008 v ČR (60,6 roku) nižší proti zemím Evropské Unie 27 (61,4 roku). Průměrný věk ukončení ekonomické aktivity Češek i Čechů rostl v letech 2001 až 2007 rychleji než v EU v důsledku prodloužení věku pro získání nároku na starobní důchod. Tento růst však stále nekompensoval rozdílnou úroveň odchodu ve výchozím roce sledování.

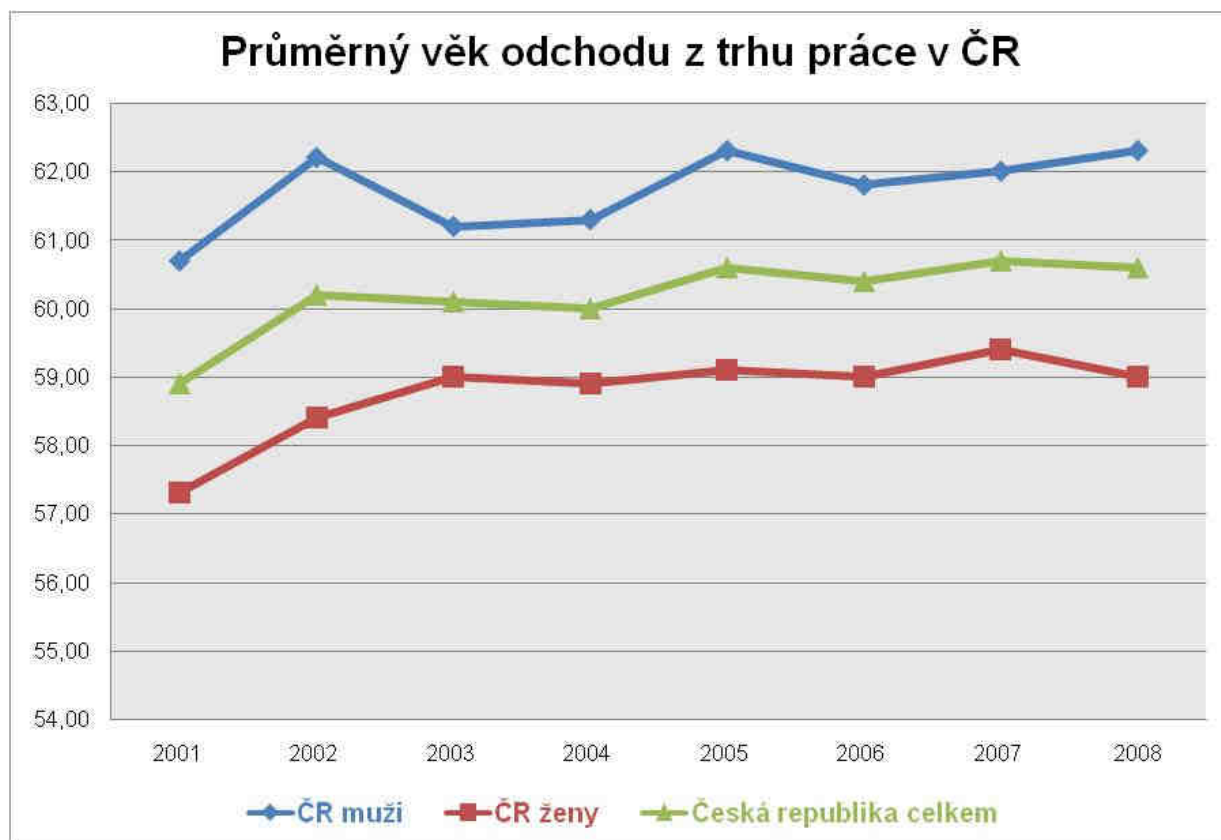
Tabulka 19 Věk odchodu z trhu práce v EU a zemích sousedících s ČR

Průměrný věk odchodu z trhu práce	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Evropská unie (27 zemí)	59,90	60,10	61,00	60,50	61,00	61,20	61,20	61,40
Česká republika	58,90	60,20	60,10	60,00	60,60	60,40	60,70	60,60
Německo	60,60	60,70	61,60	61,30		61,90	62,00	61,70
Rakousko	59,20	59,30	58,80		59,90	61,00	60,90	
Slovensko	57,50	57,50	57,80	58,50	59,20		58,70	

Zdroj: Eurostat

Graf 16 Průměrný věk odchodu z trhu práce

Graf 17 Průměrný věk odchodu z trhu práce v České republice

4.2.9 Průměrné náklady na zdravotní péči v jednotlivých skupinách podle věku (zdroj Všeobecná zdravotní pojišťovna)

Zdravotní stav, přestože nebývá uváděn v obvyklých přehledech o zaměstnanosti a nezaměstnanosti obyvatel, je určitě významným faktorem, který má vliv na ekonomickou aktivitu a to především u starších věkových skupin. Zhoršený zdravotní stav může být příčinou ztráty zaměstnání nebo dlouhodobé nezaměstnanosti a také důvodem i odchodu do pracovní neaktivity (např. invalidního důchodu).

Zdravotní stav populace podle věkových skupin můžeme porovnat na údajích z výroční zprávy Všeobecné zdravotní pojišťovny z roku 2008 (v podmínkách ČR řádově necelých 70 % pojištěnců). Ve věkové skupině 55 – 59 dosahují průměrné výdaje na pojištěnce více jak dvojnásobku průměrných výdajů na pojištěnce ve středním věku a ve věku 60 – 64 je to již trojnásobek.

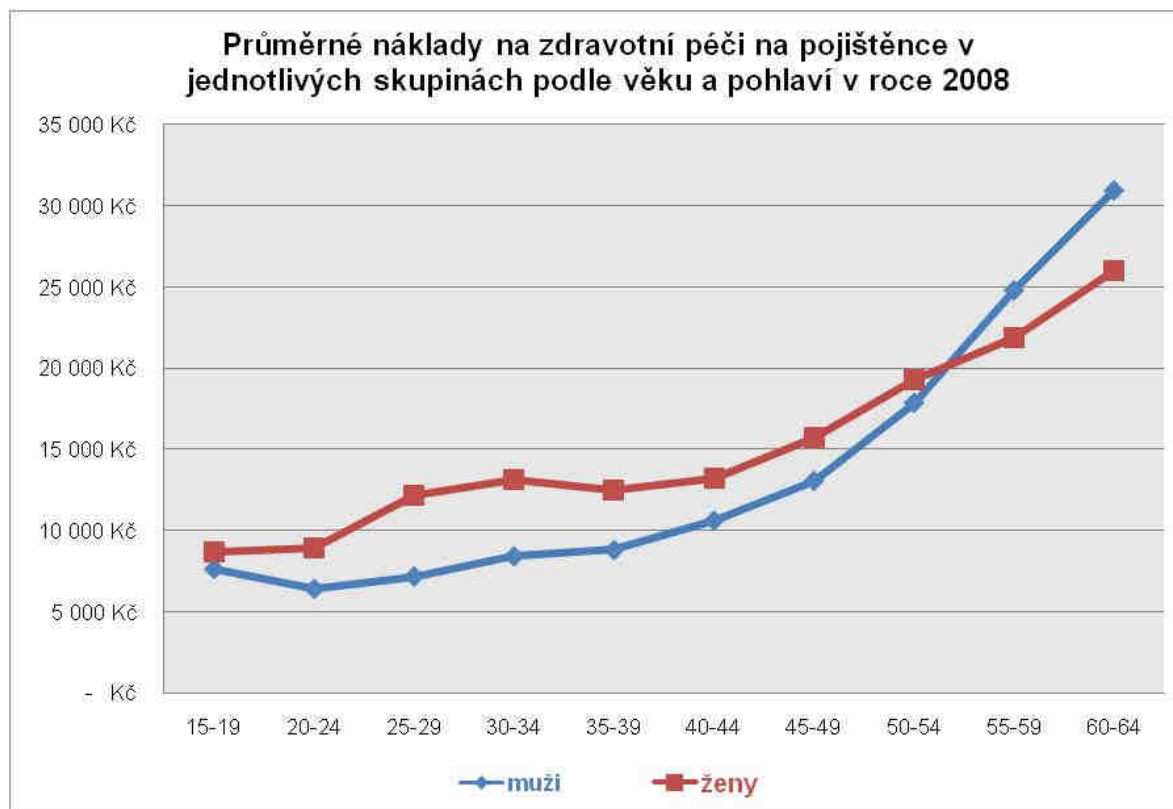
Tabulka 20

Náklady na zdravotní péči podle věku a pohlaví v Kč

Průměrné náklady na zdravotní péči na pojištěnce v jednotlivých skupinách podle věku a pohlaví v roce 2008		
ve věku	muži	ženy
15-19	7 637 Kč	8 702 Kč
20-24	6 411 Kč	8 963 Kč
25-29	7 173 Kč	12 157 Kč
30-34	8 406 Kč	13 170 Kč
35-39	8 802 Kč	12 474 Kč
40-44	10 609 Kč	13 228 Kč
45-49	13 056 Kč	15 716 Kč
50-54	17 859 Kč	19 325 Kč
55-59	24 795 Kč	21 858 Kč
60-64	30 945 Kč	26 017 Kč
65-69	37 698 Kč	31 033 Kč
70-74	44 660 Kč	36 051 Kč
75-79	49 268 Kč	40 633 Kč
80-84	48 370 Kč	42 334 Kč
85-89	47 608 Kč	45 208 Kč

Zdroj: MPSV

Graf 18 Náklady na zdravotní péči podle věku a pohlaví v roce 2008

4.2.10 Vliv mezikrajové dojížděky za prací

Počet vyjíždějících (či dojíždějících) v regionech ČR je posledním ukazatelem, který je ve studii sledován v souvislosti s výší zaměstnanosti.

Podle výsledků výběrového šetření pracovních sil (zdroj ČSÚ) vyjíždělo ve 3. čtvrtletí 2009 přes hranice kraje bydliště do jiných krajů za prací 5,2 % všech pracujících s bydlištěm na území ČR. V tomto počtu nejsou zahrnuty případy vyjížděky za prací do zahraničí.

V Jihočeském kraji byl počet vyjíždějících za prací 11 tisíc osob a počet dojíždějících 5 tisíc osob. Saldo dojížděky tak činilo 6 tisíc osob. Nejintenzivnější pohyb za prací vykazoval Jihočeský kraj do hlavního města (7,8 tis.). Skupina dojíždějících a vyjíždějících je podstatně mladší než skupina všech pracujících. Téměř polovina z nich (48 %) je mladší 35 let, zatímco podíl této věkové skupiny na celkové zaměstnanosti je pouze třetinový.

5. POZICE CÍLOVÝCH SKUPIN NA TRHU PRÁCE – DOTAZOVACÍ ŠETŘENÍ

5.1. Z pohledu expertů

Přehled expertů, kteří se zúčastnili rozhovorů na zvolená témata:

RNDr. Vladimír Brablec	vedoucí odboru poradenství a trhu práce	Úřad práce Č. Budějovice
Jitka Gabrielová	oblastní manažer Strakonice	KP projekt s.r.o.
Mgr. Miloslava Hanousková	zástupce vedoucího Občanské poradny	Jihočeská rozvojová
Ing. Lenka Houšková	oblastní manažer Jindřichův Hradec	Employment Service a.s.
Jana Jirsová	oblastní manažer Písek	KP projekt s.r.o.;
Jiří Kolář, DiS.	oblastní manažer České Budějovice	Employment Service a.s.
Ladislav Němeček, DiS.	poradce Občanské poradny	Jihočeská rozvojová o.p.s.
Ing. Jaroslava Pařízková	oblastní manažer Jindřichův Hradec	KP projekt s.r.o.
Ing. Vladimíra Sýkorová	vedoucí odboru zprostředkování	Úřad práce Č. Budějovice
Bc. Andrea Tajanovská, DiS.	lektor, poradce a metodik v oblasti trhu práce.	Prachatice

Souhrn odpovědí zástupců z řad expertů na problematiku nezaměstnanosti.

Cílová skupina 15-24

Jaké výhody /nevýhody má daná cílová skupina na trhu práce?

VÝHODY

V souvislosti s vystudovaným oborem mohou konkurovat zejména aktuálními odbornými znalostmi, znalostí cizích jazyků a počítačovými dovednostmi;

Řada absolventů a mladistvých absolvovala tuzemské či zahraniční praxe v souvislosti s vystudovaným oborem;

Jsou časově i prostorově flexibilní, při hledání pracovního uplatnění je zpravidla nesvazují žádné povinnosti či závazky vůči jejich rodinám (v souvislosti s odkládáním vstupu do manželství a založení rodiny k hranici 30 let)

Snáze navazují sociální vztahy a adaptují se do pracovního prostředí, jsou bezprostřední a otevření novým kontaktům;

Nepřináší si k zaměstnavateli žádné, především pracovní návyky (pozitivní ani negativní) či žádná očekávání (nemají možnost srovnání);

Jsou takzvaně „nepopsaný list“, zaměstnavatel si je může zaučit a „vychovat“ dle vlastních potřeb a představ;

Jsou ochotní učit se novým věcem, rozšiřovat si odbornou kvalifikaci či naopak změnit svoji stávající profesi a zaměřit se zcela jiným směrem;

Mají zpravidla dobrý zdravotní stav a dobrou fyzickou kondici.

NEVÝHODY

Mají především nedostatek vyžadované praxe nebo žádnou praxi

Nemají vytvořenou pravidelnou strukturu dne a osvojeny pracovní návyky, jsou méně zodpovědní;

Nemají zakotvené postavení hodnoty práce ve svém životě a mnohdy se takzvaně nehrnou do práce;

Mají vysoká očekávání a nereálné nároky na pracovní zařazení a finanční ohodnocení;

mají často přezíravý postoj k méně kvalifikované práci, nejsou příliš ochotní začínat na méně kvalifikované pozici a pracovní postavení si budovat; větší nestálost a fluktuace;

Podceňují přípravu k pohovorům se zaměstnavateli;

Nezaměstnanost nepovažují za problém, relativně dobře ji snášejí; čím delší nezaměstnanost tím menší zájem pracovat;

V přehnaných nárocích jsou často podporováni z rodiny, a to jak po stránce psychické tak finanční, tudíž jim nehrozí téměř žádný pokles životní úrovně a chybí jim potřebná motivace uplatnit se na trhu práce a stát se samostatným a nezávislým jedincem;

Často si s sebou nesou na trh práce řadu sociálně patologických jevů (v souvislosti se společenskou tolerancí k návykovým látkám).

V této skupině jsou studenti, kteří dálkově studují VŠ a nahlásí se na úřadu práce jako nezaměstnaní, aby nemuseli během studia platit zdravotní a sociální pojištění.

S jakou diskriminací se daná cílová skupina setkává při hledání práce?

Mnozí zaměstnavatelé nemají zájem o lidi bez praxe a zkušeností, nechtějí investovat do jejich rozvoje a čekat, než se přizpůsobí firmě. Absolventi a mladiství tak nemají možnost získat praxi a ocitají se v začarovaném kruhu. Neúspěšnost při hledání pracovního místa na počátku pracovní kariéry může vést u mladého člověka ke ztrátě motivace, čímž se zvyšuje pravděpodobnost kontaktu se sociálně patologickými jevy.

V souvislosti s odkládáním vstupu do manželství a založení rodiny k hranici 30 let není již diskriminace mladých žen, jakožto potenciálních matek, tak aktuální. Nicméně mladé ženy se s touto diskriminací mohou stále setkat.

Stále přetrvává nezájem mnohých zaměstnavatelů zaměstnávat matky s malými dětmi. Tento jev se s rostoucí mírou nezaměstnanosti (a tím většího výběru pracovní síly pro zaměstnavatele) bude objevovat častěji.

Doporučená strategie pro nezaměstnané.

Získat jakoukoliv praxi a co nejdříve, třeba již v průběhu studia; brigády (i dobrovolnické);

Ustoupit od svých přehnaně vysokých nároků a očekávání;

Zodpovědně přistupovat k volbě nebo změně povolání (rekvalifikaci) a zvážit uplatnitelnost vybraného oboru v regionu;

Aktivně si vyhledávat informace, zajímat se o trh práce ještě před vlastním hledáním pracovního uplatnění;

Hledat a utvářet si pracovní příležitosti;

Aktivně přistupovat k hledání pracovního uplatnění (příprava na pohovor a jednání se zaměstnavatelem);

Využívat informačních služeb, poradenství a zprostředkovatelské služby;

Neodmítat pomoc zvenčí od odborných poradců;

Neustále sledovat aktuální trendy v oboru, takzvaně držet krok;

Využít své flexibility a nezávislosti a překročit stereotypy hledáním pracovního uplatnění i mimo bydliště;

Vycestovat za prací do zahraničí, hledat zkušenosti;

Nepodceňovat proces celoživotního učení; využít rekvalifikace, pokud není využití v jejich oboru.

Jaké má šance na získání zaměstnání daná cílová skupina v oboru stavebnictví?

Nižší než ostatní cílové skupiny nezaměstnaných v souvislosti s nedostatkem praxe, kterou zaměstnavatel vyžaduje. Je těžké se prosadit hlavně v profesích vyžadující kvalifikaci, případně pracovní rutinu.

Větší šance mají díky zdraví a fyzické kondici při získání manuální práce. Ovšem zaměstnávání nekvalifikované síly ve stavebnictví se často děje v tzv. „šedé zóně“ a mladí lidé takové podmínky často akceptují. Na pomocné a manuální práce ve stavebnictví jsou často nájímány pracovníci ze zahraničí (východoevropské země), kteří akceptují podstatně nižší výdělek.

Ve stavebnictví je stále relativně vysoká poptávka po lidech, i když často jen na sezónní práce, a proto je velká šance získat praxi v tomto oboru.

Uplatnění snadněji nacházejí absolventi VOŠ, protože tento typ škol zajišťuje praxi již během studia.

V tomto oboru dominují převážně muži.

Jaké má šance na získání zaměstnání daná cílová skupina v oboru velkoobchod a maloobchod?

Dobré (bez rozdílů pohlaví), v souvislosti s aktuální znalostí současných IT technologií, jelikož počítačová gramotnost na rozvinuté úrovni bývá často vyžadována ze stran majitelů velkoobchodů a maloobchodů.

Taktéž této cílové skupině nahrává i to, že jdou na trh práce často vybaveni řidičským oprávněním a jsou časově i prostorově flexibilní.

Směnný provoz a velká fluktuace v tomto oboru zvyšuje šance získat zaměstnání.

Po přehodnocení požadavků se tento obor stává pro mladé častým cílem, i když jen dočasně (jako brigády) z důvodu nižších výdělků.

Jaké má šance na získání zaměstnání daná cílová skupina v oboru zdravotnictví a sociální služby?

Stejnou jako ostatní cílové skupiny nezaměstnaných v případě, že mají požadovanou kvalifikaci pro výkon profese v obor zdravotnictví a sociálních služeb (mladí lidé kolem 20 let ještě tuto kvalifikaci nemají). Navíc je upřednostňuje vysoká míra flexibility.

Kromě požadavku na vysokou kvalifikaci (např. bakalářské studium na zdravotní sestru) jsou překážkou zaměstnání v tomto oboru též nízké platy.

Tento obor je pro mladé lidi atraktivní (ve smyslu, že mají o něj zájem), ale vzhledem k psychické nevyzrálosti a hlavně po „střetu“ s realitou (negativní stránky života) brzy odchází.

Jakou strategii navrhuje vy (z pozice experta) pro danou cílovou skupinu?

Vytvořit si (a dále upřesňovat) své profesní i životní cíle.

Snažit se získat praxi (brigádu) během studia.

Myslet na získání práce již během studia (případně před výběrem školy zvážit perspektivu vybraného oboru – spolu s rodiči nebo poradcem pro výběr povolání).

I čerstvý absolvent by měl počítat s případnou rekvalifikací, pokud je lepší uplatnění v jiném oboru.

Cílová skupina 50-64

Jaké výhody /nevýhody má daná cílová skupina na trhu práce?

VÝHODY

Cílová skupina takzvané Generace 50 + si s sebou na trh práce přináší především tyto výhody:

Velké pracovní a životní zkušenosti, praxe v oboru, znalost oboru umožňující pracovat v kontextu celé řady věcí;

Znalost externího prostředí v dané profesi (kontakty, přehled, spolupracující organizace apod.);

Vysoká míra časové flexibility – již nejsou omezováni péčí o děti (pokud nenastupuje péče o staré rodiče či nemocné partnery);

Reálný pohled na trh práce, nepřichází k novému zaměstnavateli s vysokými požadavky a nároky na finanční ohodnocení a bonifikaci;

Poměrně krátká doba na zapracování v případě, že přichází nezaměstnaný do profese, se kterou má již pracovní zkušenost;

Možnost využívat mentoring při zapracování mladších a méně zkušených kolegů bez potřebné praxe;

Nepotýkají se s dodržováním struktury dne, mají vybudované pracovní návyky, jsou odpovědní;

Uvědomují si zatížení sebe sama, své rodiny v případě, že přijdou o práci - Generace 50+ si zpravidla váží své práce, být zaměstnaný uspokojuje jejich psychickou i materiální stránku;

V případě ztráty zaměstnání mají velkou motivaci najít si novou (netýká se lidí v předdůchodovém věku);

Často větší loajlnost k zaměstnavateli (déle zůstávají u jedné firmy);

Pracující „důchodce“ může výhodnější pro zaměstnavatele z důvodu nižších nároků na výdělek (má již jeden příjem – důchod);

Pracovníci předdůchodového a důchodového věku častěji akceptují pracovní poměr na dobu určitou – jsou vhodní jako záskok za mateřskou či rodičovskou dovolenou.

NEVÝHODY

Cílová skupina takzvané Generace 50 + si sebou na trh práce naopak přináší i celou řadu znevýhodnění:

Počítačová negramotnost, neznalost cizích jazyků;

Kumulace znevýhodnění (věk, pohlaví, zdravotní stav apod.);

Věk často znemožňující vysoké fyzické nasazení potřebné v zaměstnání;

Dlouhodobá fixace na vykonávání jedné profese spojená s neochotou a nechutí změnit kvalifikaci;

Obtížná adaptace v novém pracovním kolektivu (zde je nutné vzít v potaz, že ony pracovní kolektivy často nijak neusnadňují nově příchozímu staršímu kolegovi zapojit se a stát se součástí kolektivu rovnocenným členem skupiny;

Problematičnost dalšího vzdělávání a strach či obavy ze změny kvalifikace;

Relativní šance vstoupit do důchodového systému dříve, než by bylo nutné (včetně takzvané hry na invalidní důchod);

Zúžení pracovních příležitostí (především pak v souvislosti se znalostí aktuálních trendů v dané profesi, využívání IT technologií, neznalost jazyků, ale i zdravotní stav);

U osob se zdravotním znevýhodněním i podléhání zdravotnímu stavu a zahleděnost do nemoci;

Apatičnost, nízká míra aktivity při hledání pracovního uplatnění (stejně mě nikdo nechce);

Při dlouhodobé nezaměstnanosti lze zařadit mezi základní znevýhodnění či omezení Generace 50+:

- ztrátu pracovních návyků a kontaktů s profesí;
- prohlubování sociální a profesní izolace;
- postupnou ztrátu schopnosti podat fyzický výkon;
- postupný návyk na sociální dávky.

Lidé nad 50 let mají své specifické potřeby, schopnosti a dovednosti. Jejich pracovní uplatnění je často limitováno vyšším věkem, a tím se stávají dlouhodobě nezaměstnanými. Problematika uchazečů nad 50 let je charakteristická také tím, že tito lidé většinou mnoho let pracují v téže profesi, nejsou příliš zvyklí učit se novým postupům a měnit styl práce.

S jakou diskriminací se daná cílová skupina setkává při hledání práce?

Pro řadu zaměstnavatelů je rozhodující právě věk uchazeče o zaměstnání bez ohledu na jeho pracovní zkušenosti, vzdělání a kvalifikaci (u žen nastává dříve).

Za kumulovanou diskriminaci pak lze považovat pohlaví a vzhled v této věkové kategorii, dále pak dopravní dostupnost do zaměstnání, zdravotní omezení (resp. fyzický výkon) a dále pak absence některých klíčových kompetencí, která zaměstnavatel od svých zaměstnanců vyžaduje – práce na PC, jazyková vybavenost a řidičské oprávnění.

Doporučená strategie pro nezaměstnané.
Nebát se rekvalifikace, pracovat na změně profese; Zlepšit si některé dovednosti (např. práce na PC); Udržovat kontakty se svým okolím, neuzavírat se do sebe; využít tyto kontakty k získání zaměstnání a aktivně si vyhledávat informace a zajímat se o trh práce; Umět se prodat, umět prokázat své pracovní zkušenosti a odhodlanost opětovně uspět na trhu práce; Aktivně přistupovat k hledání pracovního uplatnění (příprava na pohovor a jednání se zaměstnavatelem); Nehledat předčasně „náhradní řešení“ – například invalidní či předčasný důchod či péče o vnoučata; Nepropadat psychické zátěži v souvislosti s odmítavým postojem ze strany zaměstnavatelů; Dodržovat strukturu dne, hledat si jiná pracovní uplatnění v domácnosti, na zahradě, v dobrovolnické činnosti, charitě, občanských spolcích, apod.; Stále na sobě pracovat, udržovat se jak po stránce mentální, tak vizuální, pečovat o tělo i duši; Využívat informačních služeb, poradenství a zprostředkovatelské služby; Hledat a utvářet si pracovní příležitosti; Neodmítat pomoc zvenčí od odborných poradců; Neustále sledovat aktuální trendy v oboru, takzvaně držet krok; Využít své flexibility a nezávislosti a překročit stereotypy hledáním pracovního uplatnění i mimo bydliště; Nepodceňovat proces celoživotního učení.
Jaké má šance na získání zaměstnání daná cílová skupina v oboru stavebnictví?
Omezenou ve vztahu k věku, zdravotnímu stavu a fyzické kondici (pro věkovou kategorii 60+ je šance téměř nulová). Šance je udržet se (nebo získat) místo na pozicích, které vyžadují vysokou odbornost a kvalifikaci. Též možnost tzv. mentoringu při zapracování mladších a méně zkušených kolegů bez potřebné praxe.
Jaké má šance na získání zaměstnání daná cílová skupina v oboru velkoobchod a maloobchod?
Stejnou jako ostatní cílové skupiny trhu práce v případě, že mají dostatečné znalosti IT technologií, jelikož počítačová gramotnost na rozvinuté úrovni bývá často vyžadována ze stran majitelů velkoobchodů a maloobchodů. Omezenou šanci mají ti nezaměstnaní, kteří nemají dobré znalosti při práci s počítačem. Jako prodavači dobře uplatní své zkušenosti, a to nejen profesní (např. lépe odhadnou lidi, působí důvěryhodně apod.). Menší ochota lidí z této věkové skupiny pracovat za provizi.

Jaké má šance na získání zaměstnání daná cílová skupina v oboru zdravotnictví a sociální služby?

Dobrou jako ostatní cílové skupiny nezaměstnaných v případě, že mají požadovanou kvalifikaci pro výkon profese v obor zdravotnictví a sociálních služeb.

Vyzrállost a psychická vyzrállost zvyšuje šanci se uplatnit v této oblasti.

Překážkou může být zhoršený zdravotní stav nebo fyzická omezení (např. pro profese zdravotní sestra nebo pečovatel/pečovatelka v sociálních službách),

Navíc je upřednostňuje vysoká míra flexibility. Zde je však nutné brát v potaz, že někteří nezaměstnaní mohou mít zdravotní potíže a některé výkony v daných profesích nemohou vykonávat (zde je myšleno především na manipulaci s pacientem či uživatelem sociálních služeb).

Jakou strategii navrhuje vy (z pozice experta) pro danou cílovou skupinu?

Pro zástupce cílové skupiny:

- nevzdávat to,
- nestydět se za nezaměstnanost,
- udržet si aktivní přístup k životu,
- využít svých zkušeností pro vlastní podnikání.

Pro celou společnost:

Realizovat efektivní osvětu u zaměstnavatelů poukazující na jisté výhody při zaměstnávání Generace 50+;

Realizovat efektivní osvětu a motivaci u nezaměstnaných osob starších padesáti let (v padesáti život nekončí, obzvláště pak se zvyšující se věkovou hranicí odchodu do důchodu);

Aktivizovat Generaci 50+ a poukazovat na to, že mají před sebou řadu let do odchodu do důchodu;

Podporovat začínající podnikatele (živnostníky);

Podporovat zkrácené úvazky a alternativní formy zaměstnávání;

Celoživotně vzdělávat, hledat nové metody a nástroje, jak aktivizovat Generaci 50+ k dalšímu učení, zvyšování si kvalifikace či profesní změně;

Přístupovat k problematice globálně a celospolečensky. Vztah ke Generaci 50+ nejen na trhu práce si společnost vybudovala sama.

Volí odchod do důchodu jako řešení nezaměstnanosti?

Ano, někteří nezaměstnaní řeší nezaměstnanost odchodem do částečného či plného invalidního důchodu.

Ano, někteří nezaměstnaní řeší nezaměstnanost odchodem do předčasného důchodu (především dlouhodobě nezaměstnaní, kterým chybí do řádného starobního důchodu méně než 1 rok). V roce 2009 využilo tuto možnost více lidí z důvodu posunu hranice odchodu do řádného starobního důchodu na 60 let.

5.2. Z pohledu zástupců cílových skupin

V průběhu zpracování studie proběhly rozhovory s 15 respondenty z řad cílových skupin podle následujícího rozdělení podle věku a zaměstnanosti resp. nezaměstnanosti.

počet respondentů	zaměstnaní	nezaměstnaní
15 – 24 let	5	4
50 – 64 let	4	2

Podle tohoto rozdělení byly utvořeny 4 následující souhrny odpovědí. Kompletní písemné záznamy rozhovorů jsou v příloze č. 1 (rozhovory. pdf) této studie.

Cílová skupina 15 – 24 let / zaměstnaní / 5 respondentů

region / okres	České Budějovice 3x, Písek 1x, Jindřichův Hradec 1x
věk	23 – 24 let
pohlaví	žena 2x, muž 3x
vzdělání (nejvyšší dokončené)	VOŠ 2x, SŠ 2x, VŠ (bakalářské) 1x
obor	2x obchod, 2x sociální služby, 1x stavebnictví

Okruhy otázek / témata

Plánujete další vzdělávání nebo rekvalifikaci? Jaké a proč?
2 respondenti studují – zvyšují si kvalifikace. 2 respondenti plánují. Obvykle kvůli lepšímu uplatnění
Vidíte lepší šance pro vaše uplatnění v jiném oboru? V jakém a proč?
Ne – spíše uvažují o vyšší pozici.
Co byste podnikli po ztrátě zaměstnání?
Registrace na ÚP. Sledování inzerce. Většinou neumí být konkrétnější.
Myslíte si, že najdete snadno práci, pokud současnou ztratíte?
Většina myslí, že nesnadno. Protože je v současnosti méně nabídek práce nebo mají špatné zkušenosti z předchozího hledání práce.
Jste ochotni za prací dojíždět a jak daleko?
Ano, od 20 do 40 km. Jediný respondent připustil i stěhování za prací jinam.
Setkali jste se s diskriminací v práci nebo při hledání práce? V jaké formě?
Ne.
Bojíte se ztráty zaměstnání? Proč?
Ne – 3x (obvykle dobrá kvalifikace), ano 2x.
Byl (a) jste dříve nezaměstnaní? Jak dlouho?
3 z 5 ano. Především z důvodu nedostatečné nebo žádné praxe.

Cílová skupina 15 – 24 let / nezaměstnaní / 4 respondenti

region / okres	České Budějovice 3x, Písek 1x
věk	20 – 23
pohlaví	žena 4x
vzdělání (nejvyšší dokončené)	VOŠ 1x, SŠ 3x
obor	obchod 3x, stavebnictví 1x

Okruhy otázek / témata

Jak dlouho jste nezaměstnaný (á)? Jak dlouho jste evidováni na ÚP?
do 1 roku
Plánujete další vzdělávání nebo rekvalifikaci? Jaké a proč?
2 respondentky (obě bez praxe) neplánují. 2 respondentky již absolvovaly kurzy a další plánují.
Vidíte lepší šance pro vaše uplatnění v jiném oboru? V jakém a proč?
Obecně soudí, že je nyní málo nabídek.
Jak konkrétně hledáte práci?
Registrace na ÚP, vyhledávání nabídek v inzerci (především internet).
Myslíte si, že najdete práci snadno? Co by vám pomohlo při hledání?
Hledání práce vidí jako obtížné. Většinou (3 ze 4) neví, co by pomohlo.
Jste ochotni za prací dojíždět a jak daleko?
Ano, 20 – 30 km.
Setkali jste se s diskriminací v práci nebo při hledání práce? V jaké formě?
3 ze 4 ano (v různých formách).

Vaše zkušenosti s hledáním práce (typické reakce)?

Málo nabídek a často bez odezvy. Zkušenosti spíše negativní.

Cílová skupina 50 - 64 let / zaměstnaní / 4 respondenti

region / okres	České Budějovice 2x, Jindřichův Hradec 1x, Tábor 1x
věk	51 – 55
pohlaví	žena 2x, muž 2x
vzdělání (nejvyšší dokončené)	učiliště 3x, SŠ 1x
obor	obchod 2x, zdravotní a sociální služby 1x, stavebnictví 1x

Okruhy otázek / témata

Plánujete další vzdělávání nebo rekvalifikaci? Jaké a proč?

3 respondenti neplánují. 1 respondent ano, ale jen v případě ztráty práce.
1 respondentka považuje celoživotní vzdělávání za důležité.

Vidíte lepší šance pro vaše uplatnění v jiném oboru? V jakém a proč?

Ne, zůstanou u svého oboru.

Co byste podnikli po ztrátě zaměstnání?

Sami by si vyhledávali příležitosti.
Spoléhají většinou na vlastní kontakty.

Myslíte si, že najdete snadno práci, pokud současnou ztratíte?

Spíše ano. Jeden respondent se obává obtíží vzhledem k věku.

Jste ochotni za prací dojíždět a jak daleko?

Spíše ne nebo velmi omezeně.

Setkali jste se s diskriminací v práci nebo při hledání práce? V jaké formě?

Ne.
Bojíte se ztráty zaměstnání? Proč?
Spíše ne (spoléhají na kvalifikaci nebo prokázané kvality). Pokud ano, tak z objektivních příčin.
Byl (a) jste dříve nezaměstnaní? Jak dlouho?
3x ano.
Řešil (a) byste nezaměstnanost odchodem do (předčasného) starobního důchodu?
Ne.

Cílová skupina 50 - 64 let / nezaměstnaní / 2 respondenti

region / okres	České Budějovice, Jindřichův Hradec
věk	obě 50 let
pohlaví	žena 2x
vzdělání (nejvyšší dokončené)	učiliště
obor	obchod 2x

Okruhy otázek / témata

Jak dlouho jste nezaměstnaný (á)? Jak dlouho jste evidováni na ÚP?
1 respondentka 1 rok, 1 respondentka 17 let
Plánujete další vzdělávání nebo rekvalifikaci? Jaké a proč?
1 respondentka ano – obor sociální pracovníce
Vidíte lepší šance pro vaše uplatnění v jiném oboru? V jakém a proč?
1 respondentka ano – již se rekvalifikuje v oboru sociální péče. Dlouhodobě nezaměstnaná respondentka vyhledává jen nekvalifikované práce.
Co byste podnikli po ztrátě zaměstnání?
Registrace na ÚP, vyhledávání nabídek v inzerci (tisk).

Myslíte si, že najdete práci snadno? Co by vám pomohlo při hledání?

Hledání práce vidí jako obtížné. Z důvodu krize a problémy s dojížděním.

Jste ochotni za prací dojíždět a jak daleko?

Ne.

Setkali jste se s diskriminací v práci nebo při hledání práce? V jaké formě?

Ano, obě. Jako ženy, resp. ženy s dětmi.

Vaše zkušenosti s hledáním práce (typické reakce)?

Málo nabídek, důraz na osobní kontakt.

Řešil (a) byste nezaměstnanost odchodem do (předčasného) starobního důchodu?

Ne.

6. SHRNUTÍ

Studie shrnuje důležitá fakta o Jihočeském kraji, popisuje jeho administrativní členění a krátce specifikuje ekonomiku kraje.

Samostatná kapitola je věnována cílovým skupinám (15 – 24 let a 50 – 64 let), které nejen podrobně definuje, ale též popisuje její základní omezení na trhu práce a nejčastější formy diskriminace dané skupiny.

Jedním z definovaných výstupů studie je analýza trhu práce, která začíná rozбором demografických údajů se zaměřením na vybrané věkové kategorie a vyčíslením pracovních sil na úrovni kraje. V analýze jsou sledovány a graficky zobrazeny počty nezaměstnaných podle věku i odvětví a průběh vývoje míry nezaměstnanosti v let 1993 – 2009. Dále je uveden přehled míry nezaměstnanosti na úrovni jednotlivých okresů Jihočeského kraje a nechybí ani srovnání na mezinárodní úrovni. S ohledem na věkovou skupinu 50 – 64 let a její možná zdravotní a jiná omezení jsou sledovány údaje o průměrném věku odchodu z trhu práce a náklady na zdravotní péči podle věku a pohlaví. Krátce je zmíněn vliv mezikrajové dojížděky za prací.

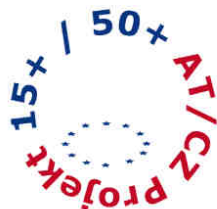
Z uvedených statistik vyplývá, že nezaměstnanost (počet i míra) se velmi liší jak napříč věkovými skupinami, tak i mezi odvětvími. Podle šetření ČSÚ se u nejmladší skupiny Jihočechů 15 – 19 let míra nezaměstnanosti pohybuje řadu let v dvouciferných číslech (v roce 2008 to bylo 15,3 %). Skupina ve věku 20 – 24 let vykazovala v míře nezaměstnanosti 5,3 %. Oproti tomu skupina ve věku 50 – 54 let měla v roce 2008 pouhých 1,6 %. Průměrná míra nezaměstnanosti v JČK činila za rok 2008 2,6 % (v roce 2009 došlo ke zvyšování a ve 3. čtvrtletí dosáhla 4,1 %). Podstatně vyšší míru nezaměstnanosti mají ženy oproti mužům (v ČR i v Jihočeském kraji). Míra nezaměstnanosti jihočeských žen byla v roce 2008 3,9 %, u mužů 1,7 %.

Z mezikrajových i mezinárodních porovnání je zřejmé, že míra nezaměstnanosti Jihočeského kraje je řadu let stále podprůměrná (republikový průměr v roce 2008 byl 4,4 %).

V roce 2009 nastal, po několika letech poklesu, růst míry nezaměstnanosti (ve 3. čtvrtletí 2009 dosáhla v JČK 4,1 %, což je o 1,5 procentního bodu více než průměr za rok 2008).

Pro podrobnou analýzu pozice cílových skupin osob na trhu práce byly využívány nejen statistické údaje, ale také výsledky z dotazovacích šetření. Jedna část šetření se zaměřila na experty v oblasti trhu práce a proběhly podrobné rozhovory s deseti odborníky. Z těchto rozhovorů byl sestaven souhrn poznatků a informací ke každé cílové skupině. Tento souhrn obsahuje definici postavení dané cílové skupiny na trhu práce, její šance na uplatnění v oborech stavebnictví, obchod nebo zdravotní a sociální péče a konkrétní doporučení expertů pro úspěšné uplatnění se na trhu práce.

Podle definice expertů jsou jednotlivé věkové skupiny velmi odlišné, přesto pro všechny věkové kategorie platí stejné doporučení na zlepšení pozice na trhu práce, a to je celoživotní vzdělávání.

Gemeinsam Zukunft gestalten
Společně vytvářet budoucnost

Jako poslední jsou prezentovány odpovědi a postřehy zástupců cílových skupin. Studie obsahuje shrnutí informací, získaných od jednotlivých respondentů. Přepis úplného znění 15 rozhovorů je ke studii přiloženo jako příloha.

Přestože počet respondentů zdaleka netvoří reprezentativní vzorek, lze mezi odpověďmi jednotlivých zástupců cílových skupin vysledovat shodu se zobecněnými poznatky a postřehy expertů.

EUROPEAN TERRITORIAL CO-OPERATION
AUSTRIA-CZECH REPUBLIC 2007-2013
Gemeinsam mehr erreichen. Společně dosáhneme více.

EUROPEAN UNION
European Regional
Development Fund

7. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK, TABULEK, GRAFŮ A OBRÁZKŮ

Seznam použitých zkratek

CZ-NACE	Klasifikace ekonomických činností - nahrazuje odvětvovou klasifikaci ekonomických činností (OKEČ)
ČMKOS	Českomoravská konfederace odborových svazů
ČR	Česká republika
ČSÚ	Česká statistický úřad
EU	Evropská Unie
ILO	Mezinárodní organizace práce
JČK	Jihočeský kraj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu České republiky
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky
ORP	Obce s rozšířenou působností
ÚP	Úřad práce
VŠPS	Výběrové šetření pracovních sil
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna
zdp	zákon o dani z příjmu

Seznam grafů

Graf 1	Procentní zastoupení věkových kategorií v populaci	22
Graf 2	Obyvatelstvo a pracovní síla v ČR podle věku (3. čtvrtletí 2009)	24
Graf 3	Obyvatelstvo a pracovní síla v JČK podle věku (3. čtvrtletí 2009)	24
Graf 4	Projekce obyvatelstva JČK	25
Graf 5	Počet nezaměstnaných v ČR dle věku	27
Graf 6	Počet nezaměstnaných v JČK dle věku	28
Graf 7	Počet nezaměstnaných v ČR podle odvětví	29
Graf 8	Počet nezaměstnaných v JČK podle odvětví	30

Graf 9	Počet zaměstnaných v JČK podle sledovaných odvětví.....	31
Graf 10	Míra nezaměstnanosti v letech 1993 až 2009	33
Graf 11	Míra nezaměstnanosti v letech 1993 až 2009 podle pohlaví	34
Graf 12	Míra nezaměstnanosti v letech 1993 až 2008 podle věku	34
Graf 13	Míra registrované nezaměstnanosti podle krajů.....	36
Graf 14	Míra registrované nezaměstnanosti podle okresů.....	37
Graf 15	Míra nezaměstnanosti (%) v evropských státech	39
Graf 16	Průměrný věk odchodu z trhu práce	40
Graf 17	Průměrný věk odchodu z trhu práce v České republice	41
Graf 18	Náklady na zdravotní péči podle věku a pohlaví v roce 2008.....	42

Seznam tabulek

Tabulka 1	Přehled okresů Jihočeského kraje.....	8
Tabulka 2	Obce s rozšířenou působností v Jihočeském kraji.....	9
Tabulka 3	Schéma členění populace	20
Tabulka 4	Věková struktura obyvatelstva.....	22
Tabulka 5	Míra ekonomické aktivity podle věku a pohlaví.....	23
Tabulka 6	Počet obyvatelstva a pracovní síly	23
Tabulka 7	Projekce obyvatel v ČR.....	25
Tabulka 8	Nezaměstnaní podle věku.....	26
Tabulka 9	Nezaměstnaní – porovnání roku 2008 a 2009.....	27
Tabulka 10	Nezaměstnaní podle odvětví (2004 – 2009)	29
Tabulka 11	Zaměstnaní podle odvětví	30
Tabulka 12	Míra nezaměstnaností v ČR v letech 1993 – 2009 ¹	32
Tabulka 13	Míra nezaměstnaností v JČK v letech 1993 – 2009 ¹	32
Tabulka 14	Míra nezaměstnaností podle věku v letech 1993 – 2008	33
Tabulka 15	Nezaměstnanost podle krajů a okresů k 30. 9. 2009	35
Tabulka 16	Míra registrované nezaměstnanosti podle okresů	36
Tabulka 17	Členění uchazečů o zaměstnání v jednotlivých okresech k 31.12.2008 ...	37
Tabulka 18	Míra nezaměstnanosti v evropských státech – září 2009	38

Tabulka 19	Věk odchodu z trhu práce v EU a zemích sousedících s ČR.....	40
Tabulka 20	Náklady na zdravotní péči podle věku a pohlaví v Kč.....	42

Seznam obrázků

Obrázek 1	Mapa Jihočeského kraje.....	6
Obrázek 2	Mapa administrativního členění Jihočeského kraje.....	9
Obrázek 3	Míra nezaměstnanosti v Jihočeském kraji podle obcí.....	11

Příloha č 1. Rozhovory.pdf

Přepis úplného znění 15 rozhovorů se zástupci cílových skupin

8. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY A ZDROJŮ INFORMACÍ

Ročenka statistiky trhu práce 2009, ČSÚ, <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/p/3111-09>;

Zaměstnanost a nezaměstnanost v ČR podle výsledků výběrového šetření pracovních sil, ČSÚ;

Demografická ročenka ČR, ČSÚ, <http://www.czso.cz/csu/2009edicniplan.nsf/publ/4019-09-2008>;

Projekce obyvatelstva v krajích a oblastech ČR do roku 2065 – Jihočeský kraj, ČSÚ, <http://www.czso.cz/csu/2010edicniplan.nsf/p/4021-10>;

Statistická ročenka trhu práce v České republice 2008, MPSV – kolektiv autorů;

Hodnocení zdravotního stavu, Vybrané ukazatele demografické a zdravotní statistiky, Státní zdravotní ústav Praha;

Výroční zpráva Všeobecné zdravotní pojišťovny ČR za rok 2008;

Statistická ročenka Jihočeského kraje – 2009, ČSÚ, <http://www.cbudejovice.czso.cz/xc/edicniplan.nsf/p/311011-09>;

Eurostat, <http://nui.epp.eurostat.ec.europa.eu>;

Přednáška na téma Poznání a využití potenciálu zaměstnanců nad 50 let, autor Nina Mocová, ředitelka Employment Service a.s.;

Sborníky II., III., IV., V. a VI. mezinárodní konference PROBLEMATIKA GENERACE 50 PLUS, pořadatel Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Zdravotně sociální fakulta, www.jcu.cz.